Insteigtas 1886
„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ"
SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Seredomis, Brooklyn, N. Y.
METINĖ PRENUMERATA:
Suvienytose Valstijose....$2.50
Kanadoje 3.00
Visose kitose viešpatystėse 3.50
Prenumerata apmokama iš kalno.
Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laiškuo.
Adresas:
J. J. PAUKSZTIS & CO., Inc.
120-124 GRAND ST.,
BROOKLYN, N. Y.

N Y Public Library
476 Fifth Avenue

Established 1886
„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ"
THE LITHUANIAN WEEKLY
Published Wednesdays
at Brooklyn, New York.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In United States $2.50
To Canada 3.00
To all other Foreign Countries 3.50
Advertising rates on application.
Address:
J. J. PAUKSZTIS & CO., Inc.
120-124 GRAND ST.,
BROOKLYN, N Y.

NO. 1.
(Telephone 2427 Greenpoint)

BROOKLYN, N. Y., SAUSIO (January) 1 d., 1919 M.
Entered As Second Class Matter Oct. 23, 1907, At The Post Office At Brooklyn, N. Y. Under Act of March 3rd 1879.

METAI XXXIII.
(Telephone 2427 Greenpoint)

Published and distributed under permit (No. 641) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Brooklyn, N. Y.
By Order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

LENKAI UŽPUOLA ANT VILNIAUS

Associated Press padavė iš Varšavos žinią, kad lenkų generolas Šetickis, veikdamas pagal Pilsudskio prisakymų, nusiuntė vokiečių generolui Hofmanui ir Falkenhaynui ultimatumą, reikalaujantį idant vokiečiai pavelytų lenkų kareiviams vykti gelžkeliu į Vilnių ir išgelbėti tą miestą nuo „bolševikų", kurie jam grėsia. Yenkai taippat reikalauja idant Lietuvos ir Lenkijos gelžkeliai butų sujungti apie Baltstogę. Žinia sako, kad jei vokiečiai nesutiktų ant ultimatumo, tai lenkai esą panaudosią spėką, kurios vienok mažai teturi. Jie prašę pagalbos net nuo francuzų kurie užlaiko tvarką vengrų sostainėje Budapeste.

Visokios Žinios

LONDONAS DŽIAUGSMINGAI PATIKO PREZIDENTĄ WILSONĄ.

Londonas. — Du milijonai londoniečių, apsidengę amerikiečių ir anglų vėliavomis, su linksmais rykavimais patiko Prezidentą Wilsoną, kuomet, tas su Anglijos karaliumi ir augštais valdininkais, važiavo nuo stoties į Bukinhamo palocių, kur apsigyvens tu lam laikui.

Prezidentas manoma atvykęs Anglijon idant pasikalbėti su anglais apie liuosybę ant jurių ir kontribucijas, prie kurių anglai spiriasi.

KIEKVIENA TAUTA GALĖS TURĖTI PO PENKIUS ATSTOVUS TAIKOS KONFERENCIJOJE.

Paryžius. — Konferencijose, kurias Wilsonas turėjo su Clemenceau, Orlando ir kitais, tapo nutarta, kad kiekviena kariavusi tauta galės turėti po penketą atstovų aikos Konferencijoje. Amerikiečių delegacija jau žinoma. Kitos šalis dar neįvardino delegatų.

Nuo francuzų manoma bus: premjeras Clemenceau, Pišonas ir generolas Foch.

Nuo anglų: Lloyd George ir Balfur.

Klausimas apie Rusijos, Vokietijos, nepripažintų mažųjų tautų (kaip Lietuvos, Lenkijos) ir neutralių šalių atstovybę dar neišrištas.

FRANCIJOS NUOSTOLIAI KARĖJE.

Paryžius. — M. Abrazas, vienas iš Valstybės sekretorių, pranešė Atstovų Butui, kad iki 1 d. lapkričio šių metų Francijos kariumenė prastojo užmuštais 1,071,300 (daugiau kaip milijonas) žmonių, butent 31,300 oficierių ir 1,040,000 kareivių. Užmuštų, pelaisvių ir be žinios žuvusių skaičius siekiąs 42,600 oficierių 1,789,000 kareivių. Be žinios žuvusių skaičius siekia 3,000 oficierių ir 311,000 kareivių. Nežinomi, kurie dar gyvi esą, siekia 8,300 oficierių ir 438,000 kareivių.

CIVIAI SUKĖLĖ NETVARKĘ BERLINE.

Berlinas. — Jureiviai, kurie miesto pradžioje atvyko iš [illegible] ikišiol pildė sargybinę naktyje prieš Kučias pakėlė triukšmą, kuomet juos panorėta pasiųsti atgal Kielan, o jų vieton pastatyti republikonišką kareivių sargybą. Jureiviai užblokavo kanclerio palocių ir buvo net suareštavę Ebertą su kitais valdžios nariais. Po ilgo pasikalbėjimo vienok juos vėliau paleido.

Taippat jie užgrobė militario štabo bustą, suareštavo Berlino komandantą, ir pasivogė 80 tukstančius markių, kurios buk jiems prigulėjo kaipo alga. Kitas užpuolimas ant kareivių, bunančių vieno universiteto name, vienok jureiviams nenusisekė. Kareiviai kulkosvaidžių ugnia juos atmušė. Trįs jureiviai krito, o keturi tapo sužeisti.

Susikirtimai tarpe kareivių ir jureivių bujojo nuo senai. Pastarieji buvo kaltinami už palankumą spartakiečiams.

NAUJA REVOLIUCIJA BERLINE.

Berlinas. — Jureiviai nors buvo numalšinti, bet nenutilo, ir prie jų dėdasi civiliai apginkluoti spartakiečiai. Sukilimas tokiu budu vis auga. Reikalaujama, idant Eberto valdžia prasišalintų užleisdama vietą Ledeburui ir Liebknechtui. Laike susirėmimų esą žuvo apie šimtas žmonių.

BOLŠEVIKAMS NESISEKA SU PRAMONE.

Berne. — Patikėtinos žinios iš Rusijos rodo, kad iškaščiai viršija inplaukas tuose 513 dirbtuvėse, kurias „visuomenė" paėmė į savo nagus. Valdžia per pirmuosius keturis 1918 metų mėnesius turėjo paskolinti net 400 milijonų rublių tų iškaščių perviršiaus padengimui. Iki šiam laikui ta suma jau pasiekė kone bilijoną rublių. Taigi matyti nabagams rusams nekaip sekasi su dirbtuvių apvisuomeninimu.

SĄJUNGIEČIAI NEBESIKIŠ RUSIJON.

Paryžius. — Stepas Pišonas, Francijos Užrubežių ministeris pranešė Atstovų Buto komitetui, jog kol-kas sąjungiečiai nebemaną siųsti daugiau kareivių Rusijon, ar kištis į jos reikalus. Jie tik duosią moralę paspirtį toms valdžioms, kurios atsirado Siberijoje bei kitur, ir, kurios, žino- [illegible] iškės.

PADEREWSKIS VYKSTA DANZIGAN.

Kopenhagenas. — Žinomas lenkų pianistas, dabar pasivertęs politiku atvyko čionai ant anglų skraiduolio, kurį jam pavedė Anglijos valdžia. Skraiduolis vėliau išplaukė Danzigo link. Laikraščiai spėja, kad Paderewskis vyksta Lenkijon, idant inkurti valdžą sąjungiečių globojamą.

AMERIKIEČIŲ KARLAIVIAI JAU PASIEKĖ BALTIKĄ.

Kopenhagenas. — Buris Amerikos skraiduolių atvyko čionai ir pabuvęs keletą dienų, pradės veikti Baltijos jurėse.

BOLŠEVIKAI UŽĖMĖ DORPATĄ.

Stockholmas. — Oficialus pranešimai Estų Respublikos rodo, kad bolševikams gana gerai vyksta Estijoje. Jie užėmė Dorpatą, garsų savo universitetu, kuriame mokėsi nemažas buris lietuvių. Vokiečių kareiviai, buvusieji toje srityje traukia į Rygą. O ant jų karštų pėdų žengia Rusijos raudonsargiai.

FRANCUZŲ MISIJA KAUKAZE

Paryžius. — Francuzai esą pasiuntę misiją Kaukazan, kuri jau aplankė Ekaterinodarą ir Novorosijską. Tų miestų gyventojai ir valdžia iškilmingai misiją patiko ir iškėlė pietus, kur buvo gerta už „didžią ir atgimusią Rosėją."

275 TUKSTANČIŲ FRANCUZŲ NELAISVIŲ JAU GRĮŽO NAMO.

Paryžius. — Vokietija jau esą paliuosavusi 275 tukstančius francuzų kareivių, kurie buvo karės laiku paimti nelaisvėn. Liko dar apie 200 tukstančių, kurie irgi neužilgo grįžš. Vokiečių gi nelaisviai liekasi pas francuzus, iki Taikos Konferencija nuspręs kada juos paleisti.

HOOVERIS DALINS MAISTĄ PASAULIUI.

Paryžius. — Klausimas apie penėjimą tų Europos dalių, kuriom gręsia badas, jau baigiamas rišti. Buvo pasiulyta sudaryti tarptautinę komisiją maistui dalinti, bet greičiausia tas darbas bus pavestas vienam Hooveriui, kaipo geriausiai apsitrynusiui tame dalyke. Jis jau paskyrė maisto administratorių Jugoslavijai, ir nustatė maistą Suomijai. Apie Lietuvą nesigirdi nieko.

LENKAI ARESTUOJA BOLŠEVIZMO MISIJONIERIUS.

Varšavoje. — Čionykštė policija jau padarė keletą areštų tarpe bolševizmo „misijonierių," kuriuos Trock[illegible] prisiuntė apdovanojęs su m[illegible]nais popieriniu[illegible]

BOLŠEVIKAI PIETINĖJE AMERIKOJE.

Montevideo, Uruguay. — Valdžia sumobilizavo armiją prieš gręsiantį darbininkų sukilimą visoje respublikoje. Sakoma, svetimtaučiai agitatoriai, daugiausiai rusai, išsijuosę dirba, idant sukelti visuotiną streiką.

Tas pats beveik dedasi ir Argentinoje, kur darbininkai tveria Tarybas.

VOKIEČIŲ TURČIAI ORLAIVIAIS GABENA KARĖS GROBĮ SVETUR.

Munichas. — Laikraštis Post praneša, kad Vokietijos turčiai, prisigrobę lobių laike karės ir neturėdami kitų kelių juos išvežti nuo socialistinės valdžios nagų, pradėjo naudoti orlaivius. Tuo keliu išvežta neaprokuojamos pinigų sumos į Šveicariją.

PLANUOJAMA ZEPPELINŲ KELIAS Į AMERIKĄ.

Paryžius. — Nuginkluoti vokiečių zeppelinai bus panaudoti kaipo tavorų vežikai tarpe Hamburgo ir New Yorko. Ponas Hawley, prezidentas Amerikos Orlaivininkų klubo, sako, kad tame nėra nieko stebėtino. Naujieji zepelinai-milžinai gali laikyti savyje apie 3 milijonus kubiškų pėdų gazo, turi penkius motorus ir esti apie 800 pėdų ilgio. Tokiu budu jie lengvai gali išbuti ore net dvi savaites ir plaukti nuo 70 iki 80 mylių į valandą.

Jei taip toliau eis, tai kad tik lietuviams neprisieitų Lietuvon Zepelinais grįžti, nes manoma tai bus pigiausias kelias.

MAŽA REVOLIUCIJUKĖ OMSKE NUSISEKĖ.

Washingtonas. — Rusų ambasada čionai gavo žinią, jog naktyje gruodžio 22 d. tuli bolševikai pakėlė revoliuciją Omske, kuris dabar yra sostaine naujos rusų valdžios vedamos admirolo Kolčakovo. Tiems „svieto lyginto jams" pasisekę paliuosuoti visus prasikaltėlius iš vieno kalėjimo, bet su tuo viskas ir pasibaigė. Valdžios kareiviai išdrabstė revoliucionierius, dvyliką iš jų nušovė pagal karės teismo nuospren dį, o paleistus prasikaltėlius vėl susodino už grotų.

Tą pačią naktį sukilo ir darbininkai Kolomžino stoties. Bet iš Omsko prisiųsti kareiviai juos numalšino.

Kolčakovo valdžią prižadėjo remti ir kazokų vadas Denikinas. Tokiu budu susijungė visos prieš bolševikus einančios dalys, išskyrus Ukrainą. Butent, Siberija, Arkangelo srytis, ir Donas.

SOCIALISTAI ŠAUKIA TARPTAUTINĘ

Paryžius. — Hendersonas, Anglijos darbininkų vadas, veikdamas tų darbininkų vardu ir santarvėje su Kamilu Huysmanu, belgų arptautinės sekretoriu, bei van Kolu, olandų socialistų vadu parlamente, kviečia tarptautišką socialistų konferenciją Lauzanon ant sausio 6 d.

VOKIEČIAI DŽIAUGIASI GAVĘ SAUERKRAUTO.

Berlinas. — Paleidus kareivius namo neberečkia sukrauto maisto. Todel valdžia padalino žmonėm apie 661 milijonų svarų vokiečių tautiško valgio — sauerkrauto. Taigi vokiečiai dabar džiaugiasi ir skaito tą už vieną iš revoliucijos laimėjimą.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ

Nauji Metai=Nauji Darbai.

Lietuvos valstybė jau tveriasi. Prusų lietuviai prisideda prie Neprigulmingos Lietuvos.
Vienok reikia Lietuvą atstatyti iš po karės griuvėsių
LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ
turi šitokį planą Lietuvos atstatymui:
1) Inkurti Vilniuje savo skyrių ir tuomet
2) Pagelbėti atstatyti žemdirbystę,
3) Pagelbėti atstatyti pirklybą,
4) Pagelbėti atstatyti pramonę.
Tiems planams inkunyti reikia tuojaus

1,000,000 DOLARIŲ

Visi, kam brangi Tėvynė-Lietuva, dėkitės prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės.
Šėrai po $10. Prisidedant prie Bendrovės, reikia pirkti nemažiau 5 šėrų. Indėti pinigai atneša 4 procentus kas metas ir šėrai auga vertėje. Rašykitės į

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS
(Lithuanian Development Corporation)
320 Fifth Avenue, New York, N. Y.

KINAI NENORI ALAUS.

Pekingas. — Žinia, kad Amerikos bravorninkai mano „praplėsti" savo biznį Kinijoje sukelia baisų neužsiganėdinimą kinų spaudoje. Ji sako, kad kinai nenori vietoje opiumo gauti kitokių svaigalų.

FRANCIJA IŠVEJA MILIUKOVĄ.

Paryžius. — Matinas praneša, kad profesorius Miliukovas buvo paprašytas apleisti Franciją, kurion buvo atvykęs iš Konstantinopolio. Esą jis tenai visai nereikalingas. Miliukovas išvažiavo to del Londonan.

Iš Amerikos

AMERIKOS LAIVYNAS SUGRĮŽO.

New Yorkas. — Antrą Kalėdų dieną newyorkiečiai triukšmingai sveikino pargrįžusį Amerikos laivyną, kuris per kone 13 mėnesių drauge su anglų laukė vokiečių užpuolimo. Bet to nesulaukė, nes vokiečiai perbaili pasirodė: jie tik iš pasalų mokėdavo narlaivėmis skandinti beginklius laivus.

Amerikiečiai jureiviai pamaršavę po miestą buvo vėliau paleisti pasilinksminti. Teatrai ir gatvės buvo pilnos jų. Visi buvo begalo linksmi, kad vėl sugrįžo po Dėdės Samo skvernu.

SENATAS PERLEIDO BILIŲ APIE ŠEŠIS BILIJONUS MOKESTŲ.

Washingtonas. — Išsidebatavę beperstojos kone 13 valandų senatoriai ant galo perleido bilių atėjusį iš Atstovų Buto pagal kurio 1919 metais nuo Amerikos žmonių bus surinkta šeši bilijonai dolarių mokesčiais, o 1920 metais — 4 bilijonai. Senatas atmetė čyžę ant vyriškų ir moteriškų drapanų, kurios yra parduodamos angščiau už tam tikrą nustatytą kainą, kurią Atstovų Butas buvo uždėjęs. Beto jis sumažino nuo 20 iki 10 nuošimčių, čyžę, kuri buvo uždėta ant prašmatnių perkamų daiktų, kaip brangių kepurių, krepšių ir tam panašiai.

BAKERIS PRAŠO VĖL ĮVESTI PRISIRAŠYMO SISTEMĄ KARIUMENĖJE.

Washingtonas. — Karės Sekretorius Bakeris prašė Senato kuogreičiausiai atšaukti drafto įstatymus, o jų vieton įstatyti senąją liuosnorių prisirašymo sistemą kariumenėje. Jei tas nebus padaryta, tai esą S. V. liks beveik be kariumenės, nes su pasirašymu po taikos sutartimi visi draftuoti ar vėliau 1 d. balandžio 1917 pasidavę vyrai turės buti paleisti, o reguliarių kareivių visai mažai likę.

PRAŠO PALEISTI SĄŽININGUS KARĖS PRIEŠUS.

Washingtonas. — Delegacija, susidedanti iš 23 žmonių, atlankė karės sekretorių Bakerį ir padavė prašymą, 15-kos tukstanties asmenų pasirašytą, kuris meldžia paliuosuoti tuos 300 ar kiek sąžiningų karės priešų, kalėjančių Fort Leavenworthe. Bakeris atsakė, kad tas dalykas priguli nuo Prezidento Wilsono.

KATALIKŲ KARDINOLAS PRIEŠINGAS IDANT VALDŽIA VALDYTŲ GELŽKELIUS.

Baltimore. — Kardinolas Gibbons budamas linksmoje Kalėdų dvasioje, užreiškė, kad esąs priešingas visokiem paėmimam į valdžios nuosavybę gelžkelių, telefonų, telegrafų ir kitų visuomenei svarbių pragumų, nes bijąs, kad tokiu budu neišaugtų milžiniška politiška mašineriją (panaši į Katalikų Bažnyčią).

RAUDONAS KRYŽIUS GAVO APIE 20 MILIJONŲ NARIŲ.

Washingtonas. — Raudonojo Kryžiaus valdyba iš dar nepilnų raportų aprokuoja, kad Kalėdų „vardošaukis" davęs apie 20 milijonų naujų narių, kas reiškia 20 milijonų dolarių.

KAIP ŽYDAI TVARKYS EMIGRACIJĄ PALESTINON.

Philadelphia. — Čionai atsibuvo zionistų kongresas, kuris plačiai apkalbėjo apie Palestinos atėitį ir busiančią tvarką. Svarbiausiomis rezoliucijomis buvo: apie tvarkymą ateivystės Palestinon ir tos šalies politinis, ekonominis ir pramoninis surėdymas.

Palestina esą busianti respublika su žydų valdžia, nutiesta ant kooperatyvių pamatų. Viršiausia kalba bus ebraiška ir žydiška. Respublika turėsianti prigulėti prie siulomos Tautos Lygos.

Ateivystė bus tvarkoma tam tikros tautinės organizacijos, kuriai ateiviai turės sumokėti tam tikrą pinigų sumą, be kurios negalės patapti nariais-dalyviais kooperatyvėje valdžios sistemoje. (Reiškia negalės buti Palestinos piliečiu). Kiekvienas ateivis priverstinai turės išbuti Palestinoje mažiausiai du metu. O paskui, jei nepatiks, galės atsisveikinti.

KORESPONDENCIJOS

KEARNY IR HARRISON, N. J.

Suvienytų Organizacijų mėnesiniame susirinkime buvo apkalbėta ir nutarta surengti „Fėrus", kuomet bus patogus laikas. Toliaus buvo pranešta, kad kokia tai ypata atvažiuoja iš svetimos kolonijos ir renka aukas musų miestelyje. Taigi per Suvienytų Organizacij susirinkimą buvo karštai užprotestuota, prieš tokį darbą. Kad ir turi ingaliojimą, kad ir geram fondui renka aukas, bet visvien negalima atsilankius į kitą koloniją ir skriausti vietinius skyrius. Juk čionai ant vietos yra susitvėrę abiejų fondų skyriai (T. Fondo, 105 skyrius ir L. N. Fondo, 13 skyrius) ir šitie fondai priima aukas, kad tik butų tiek aukautojų, o musų kolonijos toki geri jau žmonės taip jau atjaučia Lietuvos likimą, kad net nežiuri iš kur aukų rinkėjas yra, bet tik aukauja gausiai. Taigi tos ypatos kurios čionai išgavo gausias aukas iš vietos gyventojų, kad pagarsintų laikraščiuose kiek surinko Harrison-Kearny, pinigų, nes vietos gyventojai nenori savo kreditą kitai kolonijai atiduoti.

Taipgi susirinkime buvo plačiai apkalbėta kaslink vėliavų, kios buvo pakabintos kareivinėse ir buvo pareikalauta atskaitos, bet komitetui nepribuvus atskaita neišduota. Taigi griežtai buvo pareikalauta, kad Komitetas p. J. Baurusaitis, atsilankytų į sekantį susirinkimą, kuris įvyks sausio 14 d. 1919 m. L. Hantmano svetainėje, 8 val. vakare ir išduotų pilną atskaitą, nes jau ir taip gana ilgai užtraukė.

Kearny-Harrison Korespondentas

PASSAIC, N. J.

Pasekmingas „ofensyvas." — Nesenai susitvėręs vietos Liet. Nepr. Fondo 16 skyrius per pasidarbavimą P. Sakatausko ir A. Drobnio, gruodžio 14 d. turėjo viešą susirinkimą su diskusijoms. Į šį susirinkimą buvo atsilankęs p. Pijus Norkus, — „V. L." redaktorius, gyvenęs ilgą laiką Passaic'ėje.

P-nas P. Norkus neužėmė prakalbininko vietą, bet taip sau, buvo draugiškas pasikalbėjimas, — tarp jo ir pasaikiečių. Jis mums papasakojo gana žingeidžių dalykų, ypatingai iš šiandieninės lietuvių politikos — reikale Lietuvos neprigulmybės išgavimo ir tt. Taipgi aiškiai priparodė didžiausį šiame momente reikalingumą aukų. Tėvynės laisvės išgavimui ir jos sutvarkymui...

Vietos „socialistams" P. N. kalba nepatiko. Jie stengėsi prirodinėti, kad esą, nėra ko tikėtis, kad Lietuva galėtų ingyti neprigulmybę diplomatiškais keliais, — be revoliucijos... Girdi, butinai reikia panaikinti buržuazija, pradedant nuo bankieriaus, fabrikanto, dvarininko ir užbaigti smulkiais krautuvninkais.

Matote, pagal musų socialistų augštą supratimą, tai ir paprastas krautuvninkas, — groserninkas, bučeris na, ir ponas — šlėkta — dvarininkas, bankierius, fabrikantai yra didunija. Na, reikia dar pridėti ir valsčiaus šaltysių, kancelerijos raštininką, sargą, tai vis buržuazija — kurnos reikia išnaikinti... — Ką jau ir naikina Rusijos bolševikai.

Musų socialistams bediskusuojant, P. Norkus gana plačiai išaiškino kas yra buržuazija, kapitalas ir tt. Taipgi aiškiai priparodė, kad **tik per evoliuciją-apšvietą**, žmonių susipratimą, bendrą susidraugavimą pasigerins žmonijos buvis!... Bet ne per revoliuciją — kraujo praliejimą.

Po pasikalbėjimui, P. Sakatauskas kvietė susirinkusius, — kurių buvo vos 28, — kad kas kiek gali aukautų Lietuvos liuosybės išgavimo reikalams.. Geros valios tėvynainiai neatsisakė nuo to ir sumetė $31.00. Aukavo „Kalėdų Eglaitei" šie:

Tikras Lietuvos sunus, visuomet atjaučiantis Tėvynės reikalus — Juozas Kolyta — $10. Jis yra jau aukavęs pirmiaus $10. Andrius Varaškevičius — $4. Gi po $2.00: — J. Arminaitis ir P. Iškauskas. Po $1.00: — J. Paltanavičius, A. Jablonskis, J. Venskus, A. Keturakis, A. Gavelis, P. Abišala ir Mr. Peterson (anglas). Gi smulkių sumesta 75c. Antsidėję mėnesinėmis į L. N. F. sumokėjo $5.25.

Vietinė Susiv. L. A. 47 kuopa iš savo iždo aukavo $10.00. Taigi šiuomi syk viso labo $41.00. No. 50 „V. L." yra paskelbta pasaikiečių auka $225.80. Kartu gi sudėjus gauname $266.80. Tai rodos, graži auka Tėvynei ant aukuro... nuo apie poros šimtų čion gyvenančių tėvynainių.

Negaliu praleisti nesuminėjęs tai, kad vietos socialistai ne tik viršminėtam viešame susirinkime ne aukavo nieko neivienas — savo Tėvynės liuosybės išgavimo reikalams, bet ne kolektoriams man ir A. Drobniui einant per stubas vietoje aukų jie (socialistai) juokus darė iš aukų rinkėjų. Negana to, dar jie išjuokė tuos, kurie renka aukas ir kurie aukauja. Tokis jų pasielgimas aiškiausiai parodo ant kiek jie susipratę. Gaila, bet čion daugiaus yra kalti jų vadovai, kurie juos taip nelemtai sufanatizavo!...

P. Sakat.

WATERBURY, CONN.

Nemažai pasidarbavo Lietuvos Jaunikaičių draugija nuo karės nukentėjusių labui. Nuo pradžios karės ji surinko arti $1,000, mokėdami po 10c. į mėnesį kiekvienas draugijos narys. Bet nevisi išsiųsti yra. Pasiųsta arti $400, o likusieji tebėr draugijos iždo ir bus pasiųsti į Lietuvą nuo karės nukentėjusiems taip greit, kaip bus galima.

Bet laikytame susirinkime gruodžio 8 d. nutarė nebemokėti mokesčių pasiremdami, kad karė jau užsibaigė. Mano nuomone dar Lietuvos vargai nepasibaigė ir tikrai nežinoma kada pasibaigs. Kaip buvo, taip ir yra reikalas mokėti ir toliau.

Ta pati draugija tame pat susirinkime tarpe įvairių svarstymų neužmiršo ir Lietuvos neprigulmybės. Jos pirmininkas J. Rakauskas paaiškino apie liuosybę, politinę ir ekonominę ir draugija paaukavo $100 Lietuvos politikos reikalams. Bet buvo ginčų kam siųsti; vieni stojo už Nepr. Fondą, o antri už laisvės darbininkišką Fondą. Bet likosi nutarta pasiųsti į LNF. Laike susirinkimo buvo renkamos aukos del neprigulmybės Fondo. Likosi surinkta $37.70. Aukavusių vardai: P. Bružauskas, A. Kanišauskas, L. Laurutis, V. Višniauskas, A. Ramanauskas, P. Česnakas, J. Naravas, J. Augatis, M. Akelaitis, J. Rakauskas, A. Aidukevičius, F. Jocius, K. Skerstonis, A. Bronickis — po $1.00. R. Budrėika, J. Jeseliunas, J. Mikėnas ir E. Andriunas — po $5.00. Viso pasidaro $137.70.

Juodgirės Sunus

LAWRENCE, MASS.

Lapkričio 8 d. čionai vietinė A. L. T. S. kuopa surengė prakalbas. Pirmiausiai kalbėjo žinomas teisių studentas ponas Z. Jankauskas. Kalbėjo gana patriotiškai, jausmingai ragino dėti aukas į Lietuv. Nepr. Fondą. Ypač kvietė socialistus tai daryti. Antras kalbėjo Dr. Mikolaitis; jis aiškino dabartinį Lietuvos padėjimą; ragino aukauti del Lietuvos Laisvės. Trečias kalbėjo neprigulmingas kunigas Šlemis, jis ragino žmones kilti iš amžino miego. Paskutinis kalbėjo p. A. M. Martus, taipgi apie Lietuvos neprigulmybę. Žmonės gana gausiai aukavo, viso surinkta $238.35.

Gruodžio 11 atsibuvo kitos prakalbos surengtos vietinių socialistų su tikslu kad užkenkus darbui už Lietuvos neprigulmybę. Kalbėjo „Keleivio" redaktorius p. Michelsonas. Jis irgi palytėjo Lietuvos istoriją, aiškino lietuvių nuopelnus, palietė kunigus ir jų politiką ir tt. Bet visa prakalba buvo savotiška, ne ant gero Lietuvai, o tik ant blogo. Pertraukoje socialistų choras padainavo keletą socialistiškų dainų. Paskui vėl jis kalbėjo antru kartu, gyrė socialistus ir tam panašiai.

Gruodžio 12 d. L. N. Fondo vietinis skyrius surengė vakarą delei p. A. Račiuno, kuris parodė gana gražius judomuosius paveikslus. Bet čia buvo incidentas. Mat tuli „geradariai" įskundė Račiuną, nežinia kame ir net buvo atėjusi policija sustabdyti rodymą paveikslų. Bet ištyrus kame dalykas, tik nusijuokė iš lietuvių. Didesnės gėdos lietuviams už pačių lietuvių vienas kito skundimus jau ir negali buti.

Tą pat vakarą kitoje vietoje buvo katalikų prakalbos. Aukų surinko pusėtinai. Gvazdikas.

BALTIMORE, MD.

Gruodžio 15 d. ALTS. 5-tos kp. buvo surengtos prakalbos. Kalbėjo p. S. E. Vitaitis. Pirmiausiai kalbėjo apie Lietuvos neprigulmybę ir plačiai aiškino kaip mes prie jos siekiame. Nurodė, kad yra jau atlikta daug sunkaus darbo link Lietuvos neprigulmybės, bet dar butų daugiau atlikta, jeigu butų sutartinai visos srovės dirbę. Ant nelaimės mųs kairėji srovė visai neprisidėjo prie to taip sunkaus darbo ir ji visai nesirupina Lietuvos neprigulmybe, o dešinieji nors ir dirba, bet nedirba del tikrai laisvos ir neprigulmingos Lietuvos. Pas juos vieni svajoja apie karalius, o kiti nori vėl katalikiškos Lietuvos, į kurią nebutų įleidžiami bedieviai. Beto dar savo netaktiškumu trukdo tautiečių demokratų darbą. Nurodė kiek dar dešinieji srovė daug užkenkia Lietuvos neprigulmybei leisdama kunigams landžioti Washingtone, nes S. V. valdžia visai nesiskaito su kunigais, o mųs kunigų landžiojimas duoda valdžiai suprasti, kad mųs tauta neturi inteligentų ir negalės pati valdytis. Ant galo nurodė, kad tik vieni tautininkai demokratai teisingiausiai darbuojasi del laisvos Lietuvos, nes jie nori, kad Lietuva butų tokia laisva, kad visiems butų laisvė kaip katalikams, taip ir bedieviams. Ant galo pasakė, kad tas darbas yra sunkus ir brangiai kaštuoja užtai tautininkai demokratai turi ir savo politišką fondą po vardu Lietuvos Neprigulmybės Fondas, kuris renka aukas del išgavimo Lietuvai neprigulmybės ir kvietė aukauti į jį. Bet jeigu kas matote kitą geresnį fondą, kuriam labiau pasitikite, aukaukite tenai, bet tik aukaukite.

Potam buvo renkamos aukos į L. N. F. nors žmonių ir nedaug buvo, bet aukų surinkta $70.31.

Antru kartu p. Vitaitis kalbėjo apie ALTS. jos principus ir taktiką, perskaitė svarbesnius konstitucijos punktus ir juos plačiai išaiškino. Publikai Vitaičio kalba labai patiko, ką liudijo gausus delnų plojimas ir ramus užsilaikymas. Prie Sandaros prisirašė keli nauji nariai, parduota 40 knygučių „A. L. T. S. principai." Po prakalbos buvo atsakinėjama į klausimus, kuriuos stengės paduoti mųs socialistai, o kad svetainėj radosi „garsusis" Jukelis, tai jis gavęs balsą į vieną paduoti rimtą klausimą buvo pradėjęs rėžti savotišką „spyčių," bet pirmin[illegible] kui padarius [illegible] stabą, priėjo [illegible] rie tvarkos. [illegible] mųs „dra[illegible] padavi[illegible] klausimus visai nesirišančius su kalbėtojaus tema, bet p. Vitaitis į visus rimtai atsakinėjo.

Tautininkas.

BALTIMORE, MD.

Pirmas Lietuvių Respublikonų Klubas Baltimorėje, laikytame metiniame susirinkime 19 d. gruodžio padarė sekančius nutarimus:

1. Del išgavimo Laisvės Lietuvoje nutarta paaukauti visą uždarbį, kuris pribus per vieną savaitę į klubo kasą. (Turiu paminėti, kad kliuban pribuna kas savaitė nuo $50 iki $100. Tai jeigu daugiau pribus pelno, tai daugiau teks ir del išgavimo Lietuvai Laisvės, nes visas vienos savaitės uždarbis bus tam prakilniam reikalui skiriamas).

2. Raudonajam Kryžiui nutarta aukauti $25.00.

3. Nutarta aukauti $25. del Amerikos Atletų Klubo baliaus, ir dar prie tam sudėta po $1.00 nuo kiekvienos ypatos einančios draugę grupėje. Grupa turės susirinkti į Lietuvių Namą, 851-853 Hollins Str., ant 8 val. vak.

Balius bus 31 d. gruodžio, prieš pat Naujus Metus, Barry's svetainėje.

4. Nutarta išrinkti komisiją, kuri patarnautų išimant pilietiš kas popieras. Išrinkta A. Trumpiškis, A. Laukutis, J. F. Galunatis. Ta komisija visada galės patarnauti išgaunant popieras, galės nueiti į City Hall ir buti prie prisiegos ir tt. Del informacijų kreipkitės: **J. T. Galuvin.**
111 Pann Str.

PADĖJIMAS LIETUVOJ

Sulyg paskučiausiųjų žinių politinis Lietuvos padėjimas yra toksai.

Lietuvos dalis vienijasi. Prusų Lietuva jungiasi su Didžiaja Lietuva. Tai sužinome iš paleistų iš Šveicarijos, matyt Lietuviškojo Informacijos Biuro, pranešimų per Associated Press, atspaustų Amerikos laikraščiuose, kad Prusų Lietuvoje kilo maištai, kad Prusų Lietuviai po direktyva Dr. Gaigalaičio, buvusio Prusų Land tage Lietuvių Atstovo, užėmę Prusų Lietuvos miestus, taip toli į pietus, kaip Gumbinė, Insrutys ir Velava, kad Tilžėje jie sušaukę vietinę atstovybę ir siunčią savo atstovus į Lietuvių Viršiausiąją Tarybą Vilniuje.

Tą žinią apie jungimąsi Prusų Lietuvių prie Didžiosios Lietuvos patvirtina ir gautasai 19 dieną Gruodžio telegramas iš Šveicarijos, minėtinai, kad Amerikiečių pasiuntiniai Europon, Kun. Dabužis ir p. Pakštas įstojus Prusų Lietuvių atstovams į Vilniaus Tarybą, iš Viršiausiojo Pildomojo Komiteto (?Šveicarijoj) išstoję.

Iš to pasirodo, kad Šveicarijoj Lietuvių Komitetas yra ryšyje ir, matyt, veikia sutartyje su Vilniaus Taryba.

Antra linksma žinia iš 19 dienos telegramo yra ta, kad Gardino gubernija, kur Lietuviai senovės Jatvingiai, didesnėje dalyj jau yra ištautėję, taipgi susijungė su Lietuva ir turi Lietuvių Vilniaus Taryboje savo atstovus.

Trečia džiuginanti mus žinia yra (taipgi iš 19 d. Gruodžio gauto kabelio), kad, susijungus visoms Lietuvos dalims, ir viduryj visos Lietuvių partijos susitaikė ir eina išvien.

Iš pirmiau mums praneštojo ministerijos sąstato matėme, kad į ministeriją inėjo visos srovės, išskyrus socialistų. Kiek vėliau buvo praneštas pataisytas ministerijos surašas, su įstojusiu į ministeriją p. Stašinskiu, socialistu. Paskučiausioji žinia pasako aiškiai, kad socialistai prisidėjo prie rėdo.

Prisidėjo taipgi prie Lietuvių ir įstojo į Viršiausiąją Lietuvių Tarybą ir Žydai. Tai praneša mums kabelis 19 gruodžio. O 22 dienos gruodžio Associated Press cituoja iš Europos Čecho-Slovakijos prezidento Masaryko kabelį, kuriame jis (Masaryk) sako, gavęs, tarp kitko, telegramą iš Lietuvos, kad Žydai sutikę imti dalyvumą Lietuvos rėde. Vietos, kurias jie Lietuvių Ministerijoje užėmę, esą šios: Žydų vienas esąs pagelbininku ministerio užsienio, kitas pagelbininku ministerio pirklybos ir pramonės, o trėsias žydas esąs viršininku tam tyčia įsteigtame Žydų žinybos departamente.

Žinios paeinančios iš įvairių šaltinių, matyt, yra autentės ir [illegible] ta patvir[illegible] Lietuvoje vargas, badas. Miškai pilni plėšikų. Bandos Vokiečių pasiliuosavusių iš disciplinos karių, užpuola ant vietinių gyventojų su tikslu plėšti ir grobti. Tą patį daro ir grįžtantieji iš Vokietijos per Lietuvą paleisti Rusų belaisviai.

Vargšė Lietuva. Nelaimingi Lietuviai!

Rusai-bolševikai, eidami keturiomis divizijomis, užėmė rytinę Latviją. Nuo Valko ir Jakobštadto jie gręsia Rygai ir Mintaujai. 22 Gruodžio buvo užimtas Rosseten ir Dardoevas, pakelėj į Mintaują. Anglų laivynas atplaukė į Liepojų, kariumenės vienok neišsodino. Atvežęs tik ginklų. Atplaukus į rytinį Pabaltmarį Anglų laivynui, Švedų kariškieji laivai padarę demonstraciją rytinio Pabaltmario vandenyse.

Lenkų vadai Halleris, Pilsudskis ir Paderevskis, jau nepaisant kitų, yra išsitarę, kad jie užimsią Lietuvą ir jos sostainę Vilnių. Laikraščiai praneša, kad lenkai jau turį užėmę Brest-Litovską. Žinios gi iš Washingtono 24 d. gruodžio pasako, kad gen. Halleris su 50,000 Lenkų kareivijos išlipęs Danzige. Lenkai iš čia tarp kitko, eisią prieš Rusų bolševikus. Lenkai su rusais nerubežiuoja, kad prie Rusijos prieitų, jie pirma turi užimti Lietuvą. Lietuviai protestuoja, kad lenkai peržengtų Lietuvos ribas. Lietuviai jau senai yra padavę prašymą Amerikos rėdui, kad leistų jiems organizuoti Lietuvių kareiviją pagelbėti alijantams. Paskutiniais laikais Lietuviai yra prašę Amerikos, kad padėtų organizuoti Lietuvoj kareiviją ir sušelptų ten Lietuvius ginklais. Jie patįs atsispirs prieš rusus-bolševikus. Jeigu gi jau alijantams prisieitų padėt ginti Lietuvą nuo bolševikų, tada, buvo išreikštas Lietuvių geidavimas, kad ten butų pasiųsta Amerikos buriai, susidedanti, kiek galima, ir iš Lietuvių kareivių.

Šveicariečiai rašo, kad Lietuvoje yra organizuojama iš apie 20,000 milicija. Organizavimas sunkiai einąs. Žinome delko — pinigų truksta. Jei Lietuviai atstovės ir apgins Lietuvos rubežius iki taikos, Lietuvos neprigulmybės klausimas bus aiškus. Jei Lietuvą užims Rusai-bolševikai arba Lenkai, kils naujos komplikacijos.

Gelbėkime Lietuvius kuom galime, kad apsigintų. Pirmiaus visko stiprinkime Lietuvos rėdo autoritetą. Visos Lietuvos dalis ir visos partijos remia ten vieną valdžią ir mes ją remkime. Norime, kad Alijantai Lietuvos rėdą pripažintų, pirma pripažinkime jį mes patįs. Surinktus pinigus, daiktus, drapanas, siųskime ir dalinkime tik per Lietuvos valdžią. Kun. J. Žilius.
Pild. Kom. Sekr.

KUPRELIS

Viena iš puikiausių lietuviškų apysakų parašyta Šeiniaus Ji butinai turi rastis pas kiekvieną lietuvį. Kaina $1.
Be apdarų — 75c.
— Kreipkitės į —
„VIEN. LIET."
120 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

NAUJOS DAINOS SU GAIDOMIS

Ką tik išėjo iš po spaudos ir galima gauti „Vienybės Lietuvninkų" administracijoje: —

„Paukštužėli Skrajunėli — 30c.
„Vienas žodis ne šneka" — 45c.
„Motule Maho" — „Šėriau žirgelį" ir „Vai kad jojau į vergučėlę" — 30c.
„Saulelė Tekėjo — 25c.
„Ant Tėvelio Dvaro" ir „Tykus buvo vakarėlis" — 35c.

Pinigus siųskite stampomis arba money orderiu: —

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ"
120 Grand Str., Brooklyn, N.

SKAITYK IR PATARK SAVO DRAUGAMS IR PAŽĮSTAMIEMS užsirašyti naudingą laikraš „VIENYBĘ LIETUVNINKŲ"

Kaina metams ..... $2.
Pusei metų .....

VIENYBĖ LIETUVNINKŲ

SU NAUJAIS METAIS

Ir vėl gyvenimo ratas apsisuko vieną eilę. Vėl susilaukėme Naujų 1919 metų. Tad reikia per žvelgti ką mums palaikų paliko 1918 metai ir ką žada nauji 1919 metai.

Mus Lietuvos istorijoje pereiti m[illegible] yra išimtinos svarbos metais. Juose prabylo pasaulis apie Lietuvą, juose pradėjo kunytis lietuvių troškimai Neprigulmingos Lietuvos. Juose tapo sušauktas Neprigulmingos Lietuvos seimas, juose likosi paskelbta neprigulmybė, juose susidarė pirmoji Lietuvos ministerija ir juose atsidarė Lietuvos universitetas. Ištikro tai labai istoriški metai, nes juose mus tėvynė pradėjo naują gyvenimą.

Amerikos lietuviai laike pereitų metų irgi turėjo svarbių nuotikių. Pirmiausiai tai įvykusis visuotinas seimas pasakė galingą žodį, kad Lietuva turi buti neprigulminga, o už pusmečio toje pat Amerikoje likosi apskelbta Lietuvos Neprigulmybė, kartu su kitų mažųjų tautų neprigulmybėmis. Lietuviai verčiau žus, o nuo savo neprigulmybės daugiau jau neatsisakys.

Vienok tie visi svarbus istoriški aktai yra tiktai pasekmė to, kas gludo lietuvių tautos gelmėse. Reikia prisižiurėti ir į tas gelmes. Gelmėse, liaudyje pereiti metai sukėlė tiesiog ištisą perversmą. Lietuvoje ištautėję lietuviai didžiumoje metė savo lenkiškąją ar rusiškąją skrandą, o pasirodė tikrais lietuviais. Tas [illegible]ts atsitiko daugelyje vietų ir [illegible]merikoje.

Antru svarbiu nuotikiu yra tas, kad bent Lietuvoje atsirado Lietuvos pilietiškumas. Iki tol Lietuvoje buvo lietuviai, katalikai,h demokratai socialistai, bet mažai buvo žmonių, kurie aiškiai butų supratę pilietiškas pareigas. Dabar Lietuvoje yra pirmiausiai Lietuvos piliečiai, o tik jau pas[illegible], demokratai, socia- pakalbėti kode[illegible]laimės to pat neta garbė. [illegible] apie Amerikos

Apie Verselių p[illegible]is dar pilietiškų beveik nieko nėra [illegible]esupranta. Jei buvo paprastas mie[illegible]uri buti ir ša- yra apie dvylika my[illegible]inga Lietuva! karius nuo Paryžiau[illegible] metus, turime Paryžiaus priemi[illegible] ir jie bus nema- Truputis pir[illegible] metai. Ateinančiuo- Francijos kar[illegible] bus tikrai nustatyta ralius Liud[illegible]vos ateitis ir jos tvar- vestuvių [illegible]ienos pusės nustatys tai sartui iš[illegible]aus taikos konferencija, o vasar[illegible]kitos pusės Lietuvos steigia- pa[illegible]nasis seimas. Taigi 1919 metai si[illegible] galutinai užtvirtins tą, kas gimė 1918 metais.

Ir ištikro šiandien Naujų Metų dienoje pasaulis pergyvena tą, apie ką jis ir pats negali pasaky[illegible]s vienos pusės karė jau pasi[illegible]gė, mušių nebėra, bet iš kito[illegible] pusės ir taikos nėra. Karė pasibaigė, bet dar nežinia kokius jį galutinus rezultatus atnešė, nors jau aiškiai žinia, kad militarizmas ir priespauda jau griuvo. Naujus Metus pasaulis švenčia po klausimu, ką jie duos.

Ir ištikro šie metai pirmiausiai nulems ar įsikunys pasaulio tautų lyga ar ne. Jei įsikunys, tai daugiau jau karių nebus, jei ne, tai dar bus baisesnių karių.

Mažosios tautos laukia, ar dar ir ant toliau reikės kitiems vergauti ir buti priežastimi ar tapti laisvomis tautomis.

[illegible]šinos Naujus Metus pasaulis [illegible]sdamas pergyvena didžiausią [illegible]ių perprekiavimą. Juk dabar [illegible]s, supratimai, nuomonės, te- [illegible] vienos griuva, kitos gim- [illegible] Net žymiai keičiasi ir pats [illegible]mo budas. Kas perr[illegible] [illegible]delę vertę, tas šimet pa[illegible]liko be vertės. Kas pereitais metais buvo užkampyje, į ką niekas domos nekreipė, tas šimet darosi valdančiu principu ir atkreipia milijonų žmonių atydą. Pernai prieš daugybes vainikučių milijonai žmonių galvas lenkė, o šiandien keikia. Vakar buvo amžinoji santaika utopija, šiandien galimas daiktas. Pernai valdė kanuolė ir kardas, šimet valdo žmonių valia. Pernai Prusų lietuviai pyko, jei kas juos kalbino dėtis prie Didžiosios Lietuvos; dabar gi tie patįs prusų lietuviai patįs nuverčia vokišką valdžią ir dedasi per pasiuntinius prie Lietuvos. Pernai bolševikai buvo idėjine pajiega, šimet jų idėjos remiasi tiktai ant durtuvo ir kardo. Pernai per Naujus Metus pasaulis nežinojo kas yra durtuvo socializmas, o šiandien žino.

Vienu žodžiu šiandien pergyvename istoriškiausius Naujus Metus. Pasaulis verda, kaip niekados istorijoje nebuvo. Viskas keičiasi. Žmonija su šiais metais įžengia į Naują Pasaulio Istorijos Erą.

IŠ LIETUVOS POLITIŠKOJO LAUKO.

Kas dabar dedasi Lietuvoje, ką veikia Lietuvos žmonės del įsteigimo Neprigulmingos Lietuvos, mes labai mažai težinome. Šiektiek turime žinių ir čionais mes jomis pasidalinsimę su visuomene.

Svarbiausia žinia apie Lietuvos stovį nušviečia kablegrama, kurią gavo Pildomasis Tarybų Komitetas Washingtone iš Šveicarijos. Kablegramas maž-daug šitaip skamba:

„Prusų Lietuviai pasiuntė (Vilniun) savo atstovus. Gardino redyba per savo pasiųstus Vilniun atstovus prisidėjo prie Lietuvos. Lenkai ir Žydai dedasi į Vilniaus tarybą, o socialistai jau sugrįžo. Vokiečių kareiviai vagia ir degina turtus ir užmušinėja lietuvius. Milicija smarkiai organizuajama. Lietuva laukia Amerikos kareivių. Kablegramuokite 20,000 Dobužiui del Lietuvos Neprigulmybės. Pakštas važiuoja Lietuvon, o Dobužis Londonan. Naruševičius kviečiamas grįžti Lietuvon kaipo Komunikacijos ministeris."

Šią žinią dapildo pereitą nedėldienį „Worlde" išspausdinta žinia, kurioje Čeko-slovakijos prezidentas Masarykas praneša, kad žydai remia Lietuvos valdžią ir jų atstovai inėjo į Lietuvos ministerių kabinetą. Sekanti žydai tapo valdininkais: advokatas Rosenbaum — pagelbininkas užsienių ministerio, Dr. Rachmielevich — pagelbininkas darbo ir industrijos ministerio, Dr. Kygonski — ministeris žydų reikalų.

Apart to buvo paskelbta, kad Varšavos archivyskupas Kokowski paskirtas kardinolu. Taipgi žinome S. V. valdžios paskelbtą žinią, kad paliepta Suv. Valstijų laivynui vykti į Baltikos jures. O iš kitos pusės pranešta iš Berlino, kad bolševikai sistematiškai eina ant Lietuvos ir jau prisiartinę prie upės Dauguvos.

Padavę tas lietuviams svarbias žinias padarysime išvedimus. Pirmiausiai labai džiugina, tas, kad visos Lietuvos žemės renkasi kruvon. Jau ir prusų lietuviai prisijungė ir surusėję Gardino gubernės lietuviai grįžta. Žinoma, jie grįžta lenkų spiriami, nes lenkai užėmė Brest-Litovską tiesiog išgąsdino gardiniečius ir jie bijodami lenkiškojo jungo pasiskubino prisidėti prie Lietuvos.

Džingina ir tas, kad visi Lietuvos žmonės, katalikai, tautininkai, socialistai, žydai, lenkai, liuteronai — visi tveria Lietuvos valstybę. Tokiu pasielgimu Lietuvos žmonės tiesiog kaip pirštu duria į Amerikos lietuvius katalikus, kurių vadovas kun. Kemėšis „Darbin." aiškiausiai užreiškė, kad katalikai yra priešingi bendram iždui. Ten net žydai socialistai ir katalikai susitaiko, kuriuos toliausiai skiria tikybinės ir socialės pažvalgos, o čia negali susitaikyti katalikai ir tautininkai, kurie turi linkui Lietuvos vienodus tikslus. Gėda prieš Lietuvą, prieš Lietuvos ateitį ir istoriją, kad jie nenori steigti bendro iždo. Taigi Lietuvoje visi dirba išvien.

Jei Pakštas važiuoja Lietuvon, o Dobužis Londonan, tai tas jau reiškia, kad Paryžiun vyksta iš Lietuvos druta atstovybė taikos konferencijon. Jei to nebutų, tai juk Pakštas su Dobužiu tenai vyktų. Taigi šios žinios mus labai džiugina.

Bet mes turime nuliusti, kad katalikų Bažnyčia eina prieš mus. Jau pirmiau lenkai turėjo porą savo kardinolų, bet dabar paskiriamas kardinolu archivyskupo Kokowskio yra mums smugis. Juk nėra daugiau šovinistiškesnio lenko už Kokowskį. Reiškia tas, kad Bažnyčia patinka lenkiškasis šovinizmas, patinka Bažnyčiai, kad per ją ar su jos pagalba varomas lenkiškasis imperializmas.

Lenkai apart to dabar turi Paryžiuje drutą atstovybę. Jie viską daro, kad tik Lietuva liktųsi lenkams atiduota. Mes mažai tikime ir į lietuvių Paryžiaus biurą, kurį atidarė p. Mustauskas su panele Puro, nedaug jie tegalės nuveikti. Dar iš kitos pusės Paryžiuje susirinko visi rusų buvusieji ministeriai prie Kerenskio valdžios, ten net rusų reikalus nuvažiavo ginti surusėjęs žydas Pasvolski iš New Yorko, kuris mažiausiai turi reikalų ir pretenzijų. Taigi rusai darys viską, kad Lietuva pasiliktų federatyviška dalimi Rusijos. Bet rusai nepavojingi, jie nebus patįs prileisti taikos konferencijon. Pavojingi šioje valandoje tik lenkai ir lenkai ir jei Prez. Wilsonas neužtars, tai mes ir galime pakliuti lenkų globon, tan didžiausin blogan, kurio mes labiausiai bijomės.

Bet mus džiugina, kad Lietuvoje apsigynimui organizuojasi milicija. Lenkams dabar prisieina kariauti su vokiečiais Poznaniuje, su ukrainiečiais už Lvovą, tai jie visai nestiprus ir Lietuva jų neįsileis, nors jei ir Taikos Konferencija nutartų Lietuvą pavesti lenkų globon. Jei taikos konferencija nutartų lietuvius pavesti lenkų globon, tas reikštų lietuvių sukilimą prieš lenkus, arba karę, juk lietuvių masės nors jos butų šviesiausios ar tamsiausios, neapkenčia lenkų už tas ilgų metų priespaudas ir persekiojimus, kuomet lenkai buvo dominuojančia klesa Lietuvoje, nors jų nedaug tebuvo.

Kaslink bolševikų, tai jie Lietuvai gali daug skriaudų padaryti, bet visgi nuo jų įstengs atsiginti Lietuvos organizuojamoji milicija ir padės Suv. Valstijų kariumenė. Reikia tiktai džiaugtis, kad S. V. laivynas nuplaukė į Baltijos juras. Dar daugiau džiaugtumės jei Suvienytos Valstijos paimtų Lietuvą savo globon.

Ir taip: dabartinis Lietuvos padėjimas gana džiuginantis, bet vienok didelis pavojus gręsia iš lenkų pusės.

—: PERŽVALGA :—

P-nas J. Savickas iš Kopenhageno mums rašo, kad vokiečiai dar kol kas lietuvių belaisvių nepaleidžia, bet tikimasi, kad [illegible]o jaus paleis. (Laiškas rašytas [illegible] lapkričio). Taigi šioje valand[illegible] belaisviai jau gal grįžta tė[illegible]kėn.

Taipgi praneša, kad Lietuvos ministerių kabinetan ineina ir Šliževičius, Šiaulys ir Vileišis.

Šiaip jau dalykai vargais negalais vis virsta gerojon pusėn. Iš laiško galima suprasti, kad Kopenhagoje įsiviešpatavusi tokia nuomonė, kad Lietuva liksis visai neprigulminga.

„Vien. Lietuv." Kopenhagoje gaunama reguliariai, nors vėliau.

// Sąjungiečių laivynai Baltijos jurėse.

Jau rašėme, kad tenai nuvyko Anglijos laivynas ir kad tenai vyksta Suv. Valstijų laivynas. Dabar Paryžiuje likosi paskelbta, kad Francijos laivyno dalis vyksta į Baltijos jures.

Lietuviai laukia Suv. Valstijų laivyno ir kariumenės kaipo išganymo ir apgynimo iš vienos pusės nuo bolševikiško durtuvo iš kitos nuo lenkiškojo imperializmo.

// Amerikos spauda apie lietuvius.

„Times" išspausdino specialę telegramą iš Washingtono, kad Lietuvių Taryba gavo žinią, jog prusų lietuviai nuvertė vokiečių valdžią ir prisidėjo prie Lietuvos.

„N. Y. Tribune" išspausdino recenziją parašyto straipsnio laikraštyje „The Protectionist" kuriame senatorius Lodge, kalba apie lietuvių tautą, kad ji yra puiki tauta ir kad ji turi buti neprigulcinga.

Omaha „World-Herald" išspausdino ilgą straipsnį, kaip lietuviai pasižymėjo paskolos reikale. Taipgi peržvelgė lietuvių literaturą, kilimą, prusų lietuvius, darbą Vilniuje ir tt. Reikalauja pripažinimo neprigulcingos Lietuvos.

Oregon „Journal" (Portland) Plačiai aprašo apie Lietuvos žemę, jos gyventojus, turtus ir tt. Trumpai sumini Lietuvos svarbiausius istorinius nuotikius. Ypač išgiria senumą ir gražumą lietuvių kalbos privesdamas žodžius Paryžiaus universiteto profesoriaus Meillet, kuris apie lietuvių kalbą pasakė: „Jeigu norite išgirsti iš žmogaus lupų tulą atbalsį to, kokia pirmutinė bendra visoms Indo-Europinėms kalboms kalba galėjo buti, eikite ir paklausykite Lietuvos kaimiečius bekalbant."

„The American Leader" rašo tulas ponelis Leon Wazeter, kad buk tik vokiečiai lietuvius prikalbinę skirties nuo lenkų, buk lietuviai iki paskutiniųjų laikų skaitę save lenkais ir tt.

Tuo ir matyti kad jau lenko melagystė. Lietuviai juk niekad neskaitė save lenkais.

// Paderewskio veidmainystė.

Paderewskis, leskų šovinistiškas vadas ir aristokratas jau daugel kartų pasisakė ir darbu parodė, kad jis viską daro, kad tik Lenkijai tektų Lietuva. Dabar jis išvažiavo Europon ir vyksta Varšavon.

Kaip tik jis išlipo ant Europos kontinento, tuojaus jis pasiskelbė, kad vyksta Varšavon su misija sutaikyti lenkus su lietuviais ir ukrainiečiais, ir tokį savo užreiškimą paskelbė Amerikos laikraščiuose.

Na dabar jau reikia laukti iš lenkų pusės to „taikinimo," tai yra užpuolimo ant Lietuvos.

// Miliukovui nesiseka.

Žinomas kadetų vadas Rusijoje profesorius Miliukovas nesenai iš Konstantinopoliaus nuvyko Paryžiun, kad dalyvauti taikos konferencijoje. Bet alijantai jam pasiulė bėgyje keturių dienų apleisti Franciją. Jis dabar vyksta Londonan.

Bet kas do priežastis? Įvairiai galima spėti, bet greičiausiai bus tas, kad Miliukovas pastaruoju laiku pasirodė esąs vokiečių šalininkas (budamas Ukrainoje), o antra jis labiausiai stovi už Rusijos čielybę.

Tokis faktas rodo, kad Lietuvai jau mažai gręsia rusiškas pavojus.

// Bolševikų agitacija.

Rusijos bolševikai nori padaryti ir tai ne juokais visą pasaulį bolševikišku. Tuo tikslu jie į visus kraštus siuntinėja savo agitatorius induodami jiems milijonus rublių. Turbut menkas pasisekimas, kad reikia milijonų. Tuo tikslu jie Maskvoje atidarė propagandistų mokyklą, nelyginant, kaip keletas metų atgal lietuviški bolševikai New Yorke turėjo Propagandistų kolegiją, tik Rusijoje tas daroma ant didelės skalės.

Lenkai Varšavoje jau suareštavo keturis tokius pribuvusius bolševikų agitatorius ir konfiskavo pas juos rastus milijonus rublių.

Iš visų kraštų kreipiasi žmonės į Suvienytas Valstijas, kad jos įsikištų į Rusijos reikalus ir nuverstų bolševikų valdžią. Sakoma, kad Rusijos suvaldymui užtenka 150 tukstančių kareivių.

// Tarybų bendras posėdis.

Girdėjome, kad Tautinė Taryba ir katalikų A. Liet. Taryba 8 saušio New Yorke turės bendrą posėdį. tas posėdis šaukiamas išrišimui daugybės klausimų sąryšyje su Lietuvos Neprigulmybės reikalų. Dabar tiek daug yra reikalų, kad be pasitarimų negalima veikti. Apie smulkmenas šaukimo pranešime vėliau, kuomet jos labiau paaiškės.

// Europos žemlapiai.

Hammondo firma New Yorke išleido naujus Europos žemlapius. Tenai sudėti tie rubežiai, koki bus po taikos konferencijos. Lietuva pažymėta kaipo neprigulminga valstybė ir josios rubežiai gana teisingai nustatyti. Neteisingas tiktai vakarinis rubežius, mat visa Rytinė Prusija pradedant nuo Danzigo ir baigiant Klaipėda priskirta prie busimosios Lenkijos. Taigi Prusų Lietuva sulyg žemlapio autorių skiriama lenkams, kas yra didelė neteisybė.

Maždaug tokį pat žemlapį pridėjo prie savo nedėlinio laidos ir New Yorko Herald, kur taipgi Prusų Lietuva skiriama lenkams.

Prusų lietuviams ir apskritai lietuviams nemažai reikės statyti keterą prieš lenkų užgrobimus.

// Apie carą ir jo šeimyną.

Amerikos spaudoje dabar spausdinama daug žinių apie Rusijos caro ir jo šeimynos išžudymą. Kaslink caro, tai aišku, kad jis nužudytas, nors dabar jau Rusijoje atsiranda carų samazvancų.

Kaslink carienės, dukterų ir sunaus, tai visgi nėra tikrų žinių. Nors sakoma, kad jie nužudyti, bet tikrenybės dar negalima susekti. Tas neaiškumas paeina iš to, kad veik visi bolševikai paperkami. Carienė lengvai galėjo už gerą pinigų sumą slaptai išsipirkti.

// Laikraščių pakraipa ir santikiai su politiškais katalikais.

Yra tautininkų srovės laikraščių, kurių pažiuros gyveniman, galima sakyti, priklauso ne nuo įsitikinimų, ne nuo užbrėžtų principų, bet nuo santikių su klerikalais. Kolei santikiai su klerikalais geresni, tuomet prisilaikoma vienokių principų, kaip tik santikiai įsitempia, tai pažiuros gyveniman pasikeičia. Kuomet geresni santikiai, tai viskas tyka, gerai, bet kaip tik įsitempia santikiai tai reikia peikti net Visuotinąjį Seimą, kuris daug gero padarė išlaukiniame darbe ir yra pamatu savitarpiniems santikiams. Kad jo rezoliucijos nepildomos, tai ne seimas kaltas.

Ištikro reikia pripažinti netvirtumą principuose, jei jie keičiasi nuo santikių. Galima sutikti ar nesutikti su kitomis srovėmis, bet principai, pažiura gyveniman turi buti tvirta, nesviruojanti. Niekas taip labai nesilpnina mus srovės, kaip nekurių vadovų svyravimas principuose. Tai juk šaltinis visokiems nesutikimams. O gal tai pasinaudojimas proga ir parodymas tų palinkimų, kurie paprastai yra slepiami.

// Kas darbuojasi del tautininkų ir katalikų.

Į tą klausimą rimtai editoriale atsako „Naujienos." Jos sako, kad nei Maliausko darbas „Drauge", nei B. K. Balučio „Lietuvoje" tiek daug gero nepadarė tautininkams, kiek bolševikiški Stilsonas, Geležėlė ir kiti su savo slaptomis konferencijomis ir blėdingu darbu.

Mes tam tikime. Stilsonas parodo nuogą bolševizmą, be skraistės, o jis negražus. Žmonės, kurie turi protą, bėga nuo jo.

Indomu ir tas, kad Stilsonas taip garsiai šaukė prieš slaptąją politiką, bet dabar pats pasirodo didžiau[illegible] slaptas politikierius. „Naujienos" tas slaptybes iškėlė.

// Apie partijines programas.

Nesenai mes parašėme, kad A. L. T. S. tai yra tautininkai demokratai daug arčiau stovi prie socialistų ne kaip prie katalikų. Toks pasakymas iššaukė „Sandaroje" tulo p. Naujo Sandariečio užklausimą kaip tą suprasti. Atsakome.

Paimkite ALTS., socialistų ir katalikų juozupinių programus, pasidėkite prieš save ir sulyginkite. Sulyginę atrasite, kuri programa arčiau viena prie kitos stovi. Mes tai padarėme ir atradome.

Su socialistais tautininkai nesusitaiko tautos klausime, tai priešingos pažiuros. Gyvenime su socialistais nesusitaiko dabar delto, kad socialistai Lietuva nesirupina ir net bando kenkti, o dabar tiktai ir yra svarbiausis laikas dirbti tame klausime. Su katalikais gi tiktai susitaiko tautiniame klausime, o užtai visur kitur skiriasi. Tas yra programose. Na, žinoma, naujas sandarietis, kaipo naujokas dar partijų programų nebandė lyginti.

Kaslink užpuolimų klerikalizme, tai į tuos burbuliukus neatsakome.

// „Fifty—Fifty."

„Lietuva," sulygindama kiek kuri srovė geidžia Lietuvai Neprigulmybės, sako, kad katalikai neabejotinai geidžia Lietuvai neprigulmybės, bet geidžia ir kartu, kad klerikalų partija joje užviešpatautų. Vienu žodžiu, jie geidžia ir dirba pusiau del L. Neprigulmybės ir pusiau klerikalizmui.

Mes gi kitaip manytume. Katalikų svietiškių žmonių didelė didžiuma daugiau geidžia Lietuvai Neprigulmybės, negu kunigų viešpatavimo. Apie tai neabejojame. Bet kunigai, klebonai tiktai dirba ir geidžia kad klerikalizmas Lietuvoje užviešpatautų. O kaslink neprigulmybės, tai tą daro delto, kad žmonės to reikalauja. Jei kunigai pasakytų, kad jie nenori Lietuvai neprigulmybės, jie nuo parapijonų mušti gautų.

Tai sakome ne iš pirsto išlaužę, bet remdamiesi sekančiais faktais.

1) Kunigų didžiausis vadas kunigas F. Kemėšis šioje valandoje, kuomet lietuvių tauta deda visas pastangas už Lietuvos neprigulmybę, jis randa reikalingu ir naudingu skaityti paskaitas ir prirodinėti, kad katalikų vienybė, tai pasaulio ateitis (Žiurėk „Draugo" No. 292). Tas reiškia pilniausią darbą del klerikalizmo.

2) Nesenai „Drauge" žinomas katalikybės stulpas profesorius Bučis užreiškė, kad „lietuviams neapsimoka dėtis su lenkais". Tas reiškia, kad tik neapsimoka, o jau skriaudų iš lenkų pusės nemato. Už nekurio laiko išgirsime, kad jau apsimokės dėtis su lenkais. Dėjimasis su lenkais juk tai klerikalizmo užviešpatavimas.

3) Nesenai išėjo iš po spaudos praloto Prapuolianio veikalas „Lenkų apaštalavimas Lietuvoje." Tenai nėra nei krislelio „bedieviškumo." Parašė pralotas. Tenai yra surašytos tik visos niekšystės lenkų. Ta knyga ypač dabar musų kovoje su lenkais daug gali pagelbėti mums. Ir ką manote? Nugi apie tą knygą „Draug." ir „Darb." net nesuminėjo skyriuje naujų raštų. Jie ją ignoruoja tiktai užtai, kad ten užduodamas smugis lenkiškam klerikalizmui ir imperializmui. Tenai juk parodyta, kaip su bažnyčios pagalba buvo skleidžiamas polionizmas Lietuvoje. Taigi ir čia tas daroma partijiniu išskaitliavimu, nors tas Lietuvai ant gero neina.

Ir daugybę faktų galėtume privesti, bet palaikome kitam kartui. Iš to mums aišku, kad kunigams pirmų pirmiausiai rupi tik klerikalizmas, o jau Lietuvo reikalas, tai tik priedas, priedanga. Bet kas link katalikų svietiškių, tai neabejojame. Jie daugiau, daug daugiau nori Lietuvai Neprigulmybės, negu kunigų viešpatavimo.

Abelnai paėmus gal „Lietuva" ir teisinga sakydama: „fifty-fifty."

Kaslink tautininkų demokratų, tai jų vedančiu ir vienintėliu tikslu yra Lietuvos Neprigulmybė, nežiurint kokia partija jo paimtų viršų.

KĄ ŠI KARĖ ATNEŠ

Apie šią pasaulinę karę buvo gana daug rašyta, daug kalbėta. Svarstyta jos reikšmė ir ką ji pa sauliui atneš. Vienok tai tiktai pradžia tų svarstymų, dar viskas priešakyje. Dar tik dabar karė pasibaigė ir tik nuo dabar galima bus sudėti tą viską, ką karė davė gero ar blogo.

Paprastai kiekvienas rišantis šį klausimą vadovaujasi savo ma timtaškiu. Kiekviena tauta spren džia tiktai sulyg to, ar ji išlošė ar pralošė, kiekvienas bažnytinis vadovas, kunigas, sprendžia, sulyg to, ar jo bažnyčia ką išlošė ar pralošė. Kapitalistas, stambus buržuazas irgi nekitaip žiuri, jis sprendžia sulyg to ar daug dolarių inplaukė ar dar inplauks į jo kišenių. Darbininkas irgi žiuri ar išloš po šios karės darbininkų reikalai, ar po šios karės darbininkų klesai bus lengviau gyventi. Vienu žodžiu apiprekiavime šios karės primaišemi tautiriai, partijiniai, religijiniai, luominiai ir ekonominiai jausmai, per kuriuos žiurima į karės apiprekiavimą. Sunku rasti žmogų, liuosą nuo visokių partijų, luomų, tautybės, kuris galėtų pilnai objektyviai apiprekiuoti visą tą pasaulinę katastrofą. Mes kaip tik ir bandysime apiprekiuoti nesivadovaudami nieku kituom, kaip tik vienu: ar apskritai visai žmonijai visam pasauliui ši karė atnešė gero ar blogo.

Karė pati per save yra griovimo įrankis. Gilioje prasmėje karė ir revoliucija niekuom nesiskiria. Karė ir revoliucija (po revoliucija suprantame kruvinaja revoliucija) yra tiktai griovimo aktai. Jei kraštutiniai konservatyvai stovi už kares, o kraštutiniai radikalai už revoliucijas, tai jie yra vieno plauko žmonės, vienos intalpos žmonės. Vieni ir kiti stovi už griovimo aktą, už užmušėjystes ant kovos lauko. Karės tiktai atsibuna tarp valstybių, o revoliucijos tarp partijų, bet jos vis vien neša lygias pasekmes, ardymą, ir tik po jų prasideda naujas gyvenimas.

Ar reikalingos karės? Pasaulio protingesni žmonės ir augščiau pakilusieji senai jau šaukia, kad karės nereikalingos. Bet jei taip, tai nereikalingos ir revoliucijos. Socialistai sako, kad reikia revoliucijų, bet nereikia karių. Taip sakydami jie vadovaujasi tiktai vienpusiškumu. Juk revoliucijos nevisuomet kįla tiktai už gerą ar už teisybę, daug buvo revoliucijų, kurios kilo ne del teisybės įvykdinimo. Tas pats ir su karėmis: jos nevisuomet kįla su blogu tikslu, tankiai jos kįla tiktai delto, kad kitaip negalima teisybės įvykdinti, kaip tiktai ssu pagalba ginklo ir kraujo praliejimo. Bet pagaliaus ar rasis nors vienas žmogus ant žemės kamuolio, kuris galėtų pasakyti, kur yra ta tikroji teisybė. Absoliutiškos teisybės dar niekas nesurado ir vargiai kada nors suras. Kiekvienas laiko teisybe tiktai tą, ką jis ir tiktai jis, pripažįsta teisingu. Jeigu gi daugelis prisilaiko tokios pat nuomonės, tai jau tas laikoma priimta teisybe. Ant šito remiasi demokratija. Ką didžiuma pasakė, tai nors tas ir butų netiesa, bet turi but laikoma kaipo tiesa ir įstatymas.

Vienok revoliucijos ir karės reikalingos. Jos reikalingos kaipo griovimo aktas. Kas nors kiek susipažinęs su fizika ir chemija, tas žino, kad ką nors iš nieko niekas nesutvers. Jei reikia kokį nors daiktą pastatyti ar sutverti, tai butinai reikia ką nors pirmiau išgriauti. Kad pastatyti akmeninį namą, reikia pirmiau išardyti akmeninį kalną, kad gauti akmenis. Kad padirbti stalą, reikia pirmiau pakirsti miške medį. Tas pats ir draugijiniame gyvenime. Ten kur viešpatavo ka raliai ir žmonės, jų klausė, reikia tą viešpatavimą karalių išgriauti, kad žmonės patįs galėtų ant savęs viešpatauti. Du viešpatavimai vienu kartu negalimi. Paskui reikia dar atsižvelgti į vietą. Kur riogso koks nors senas daiktas, tai norint ką nors naujo jo vieton pastatyti, reikia tą seną prašalinti, kitaip nėra vietos, ir kitaip nėra galima. Tokis perdirbimas ar pertvarkymas ir yra karėmis ar revoliucijomis.

Labai tankiai, kaip kad ši pasaulinė karė vis vien dar neįstengė visko pertvarkyti, prie ko žmonija buvo priėjusi, ir užtai vos ji spėjo pasibaigti, tuo kilo revoliucijos. Dar jai nepasibaigus jau rusai sukėlė revoliuciją. Kur nuėjo, ar gerojon pusėn ar blogojon, tai kitas klausimas, bet priėjo prie to, ko pirmiau nebuvo.

Ir taip — ši karė privedė prie pertvarkymo viso pasaulio, prie pertvarkymo pačio gyvenimo pamatų. Kas buvo prieš karę, tas išrodo, kad buvo kada tai senai, istoriškuose laikuose. Dabar viskas kitaip. Nors tie patįs žmonės, nors ta pati gentkartė, bet karė visą pasalio žmonių pasuko kiton pusėn. Šiandien jau žmonės visai ne taip mąsto, kaip mąstė prieš karę. Karė pirmų pirmiausiai sukėlė minties revoliuciją. Senos idėjos, seni dievai žuvo amžinai. Net ir nauji dievai, socializmas be žmonijos kulturinio pakilimo žuvo, pragaišo. Tą dievišką stabą išvertė rusai.

Kaip nei stebėtina, bet priešakyje visko atsirado demokratijos dievukas, kuris šiandien pasaulio garbinamas visose kalbose. Jis užėmė žmonių protus. Tik šiandien ta demokratija suprantama jau ne siauroje prasmėje, kaip ją suprato senovės romiečiai. Šiandien po demokratija suprantama pirmų pirmiausiai tautų demokratija, genčių laisvė, o kartu ir žmonių demokratija. Šiandien išmušė ta valanda, kad net paskiausiai visus žmones ėjusi nigerių rasė ir ta pribrendo iki to, kad reikalauja sau laisvės ir žmoniškumo.

Bet tai vis ne pats svarbiausis, ką karė atnešė. Pačio svarbiausio, ką ši pasaulinė katastrofa atnešė, tai pertvarkymas viso gyvenimo. Pirmiausiai, kaip sakėme, turėjo gimti naujos idėjos, ir jos gimė ten mušiuose tarp kanuolių baubimo ir sužeistųjų dejavimo ar namieje iš moterų ir kudlikų ašarų. Gimė ir dabar pesitvarko. Pirmiausiai karė uždavė mirtiną smugį materializmui, parodė, kad spėka, asmuo, kumščiai, tai tik niekis prieš morališkąją pajiegą. Materializmas laidojamas su paskutiniais lavonais kritusių karėje. Jam galima giedoti amžinąją atsilsį. Karėje žuvo tas pats materializmas, kuris ir pagimdė šią karę.

Kitu svarbiausiu daiktu, ką atnešė ši karė, tai nauja kultura. Karė juk gyviausis ir aiškiausis priparodymas, kad ta kultura, kurią žmonės išpažino prieš karę, buvo ne kultura, bet tiktai kulturiški dažai, kuriais žmonės nusidažę manė jau kulturiškais beesą. Karė nubraukė nuo žmonijos veido tuos dažus ir parodė, kad žmonėse, ten giliai, pasislėpęs gyvena prieš istoriškas laukinis žmogus. Parodė, kad pas žmones dar nėra pasigailėjimo, artymo meilės. Dabar jau ir ta laukinį žmogų, barbarą, augščiau pakilusios tautos nori palaidoti taikos konferencijoje. Tas palaidojimas yra tame, kad po karės įsisteigs didžiųjų ir mažųjų tautų lyga, kuri išvengs kares, kuri padarys joms galą.

Vienu žodžiu, ši karė atnešė žmonijai naują gyvenimą, naują kulturą, naujas idėjas. Po šios karės žmonija atgims, kaip atgimsta augalai, po didžiausios perkunijos. Į kokias formas išsilies tas žmonijos atgimimas, šio je valandoje sunku pasakyti. Vienas tiktai jau dabar aišku, kad be klaidų nebus apsieita. Žmonija negali buti be klaidų, kitaip nebutų gyvenimo. Ir žmonija darys klaidas, o paskui taisys. Betaisydama vėl klys ir vėl taisys. Tai okeano vilnįs ir tas vadinasi žmonijos gyvenimu.

Vėl tos tautos, tos žmonijos dalįs, kurios šiame momente padarys mažiausiai klaidų, tos pakils iki nepasiekiamos augštybės. Todel mes lietuviai įžengdami į naują pasaulio istorijos erą gerai apsižiurėkime, kad padarytumėm kuomažiausiai klaidų, nes nuo to priklausys mųs visas pakilimas, musų visa ateitis.

R—tis.

ŽEMES SENUMAS

Žmonėms, betyrinėjant šį žemės skritulį, jos plutą, akmenis ir juose suakmenėjusias gyvunų liekanas, kaskart darėsi aiškiau, kad šventraščio pasaka apie šio pasaulio atsiradimą bei amžį jokiu budu negali sutikti su matomais faktais. Išritulos (evoliucijos) teorija reikalavo milijonus metų, iki kol iš mažo gyvunėlio -bakterijos išsivystė milžinas žmogus. To paties reikalavo ir geologija — mokslas apie žemės plutą — idant išaiškinti atsiradimą molio, smėlio, kalkių ir kitokių ir kitokių žemių, o šventraštis tedavė daugiausiai tik šešis tukstančius. Todel nestebėtina, kad mokslavyriai, sutikę painiavą — tikėt į tas skaitlines, kurias iš šventraščio pasakos galima gauti apie žemės skritulio senumą ar prisilaikyti dabar matomų faktų ir proto nurodymų -- pasirinko sau paskutinį kelią, nes negalėjo užmerkti savo akių ant aiškiai apčiuopiamų faktų.

Kalbant apie žemės skritulio senumą, reikia paduoti žinią, nuo kada pradėsime mes jo metus rokuoti. Ar nuo to laiko, kuomet jis kamuolio pavydale paspruko iš saulės, ar nuo tuomet kuomet kieta pluta apsidengė? Moksliavyriai abelnai ima paskutinį nuotikį už savo rokundos pradžią.

Rokuojama daugiausiai dvejais budais. Vienas, tai išmatuojant tų akmenų gilumą (tai yra, ant kiek jie giliai guli nuo žemės paviršio), kurie tapo sudaryti taip vadinamu nuosėdų budu, o antras suskaitant kiek druskos viso pasaulio upės suneša jurosna kasmet ir kiek jos dabar okeanuose yra.

Jurose randasi daugybė gyvunų, vadinamų „diatoms," kurie apsigobę smilčių kevalu. Tie kevalai, gyvunams mirus, pamažu slenka vis gilyn ir gilyn — iki nepasiekia jurų dugno. Išrodytų, lyg ant to dugno beperstojos, dieną ir naktį, per amžių am žius, snigtų mažulyčiai (tik su mikroskopu matomi) gabaliukai smilčių. Mes žinome, kad smiltįs yra sunkios. Todel nesistebėsime, jei apatiniai, tokiu budu prisnigtų, diatomų kevalų sluogsniai, bus viršutinių (ir jurų vandens) taip nuslėgti, kad sukietėja į akmenį. Taip jurų dugnan gremzda, netik diatomų „viršutiniai rubai," bet ir daugelio kitų mikroskopiškų gyvunų. Tik vieni turi kalkių kevalus, kiti smilčių. Tokiu tai budu ir susidaro nuosėdų akmenis, kurie žemės plutai kilojantiems, pasišauna į viršų, tai vėl nugrimzda.

Geologai ir išmieruoja tokių nuosėdinių akmenų sluogsnių gilumą. Žinodami, kiek laiko ima idant prikristų vienas colis smilčių ant ketvirtainės pėdos ar mylios jurų dugno, jie labai lengvai gali dažinoti ir kiek laiko ėmė duokim, kad susidarytų kalkinių ar smiltinių akmenų sluogsnis, dešimts ar daugiau mylių gylio. Štai keletas skaitlinių, prie kurių nekurie geologai, šį budą naudodami, priėjo:

1860 metais, Jonas Phillips aprokavo, kad žemės plutos senumas yra tarp 38 ir 96 milijonų metų; 1890 m. De Lapparent gavo tarp 67 ir 90 milijonų metų; 1893 Walcott apturėjo tarp 55 ir 70 milijonų; 1899 m. Geikie gavo mažiausiai 100 milijonų, o daugiausiai (rokuojant pagal lėčiausias nuosėdas) 400 milijonų metų; 1909 metais Sollas išrokavo, kad žemės pluta turinti tarp 34 ir 80 milijonų metų amžiaus (žiurėk apie tai plačiau G. Beckerio knygoje „The Age of the Earth" p. 2—5).

Visi šie išrokavimai yra padaryti ant to pamato, kad nuosėdinių akmenų sluogsnis siekiąs daugiausiai 64 mylių gilumo. Taigi, abelnai imant, žeminės plutos amžis bus apie 80 milijonų metų. Gana dailus amžiukas, ar ne?

Tą skaitlinę maždaug patvirtina ir antras rokavimo budas, butent kiekybė druskos juros vandenyse.

Yra manoma, kad pirmą pradžios juros 80 ar daugiau milijonų metų atgal buvo beveik prėskos, tai yra turėjo visai mažai druskos. Dabartinis jurų surumas paeinąs nuo to, kad per tuos milijonus metų, prėski sauszemio vandenįs (upės, ežerai), dieną ir naktį graužė granito bei kitus akmenis, ištarpindami ten esančius natrijaus, potašio, magnesios bei kalkių kemiškus sąstatus, ir nešdami ištarpintą medžiagą į juras. Apskaitliuojama, kad tokiu budu okeanai esą gavę po 63 milijonus tonų natrijaus kasmet. O druska nėra daugiau niekas kaip kemiškas sąstatas iš metalo natrijaus ir gazo kloro. Ištyrus, kiek vidutiniškai druskos randasi viename viedre juros vandenio, mes lengvai gauname žinoti kiek jos yra okeanuose, nes lengvai patyriame kiek viedras sveria ir kiek sveria visi okeanai. Toliaus žinant, kad kasmet juros na maždaug nuplaunama 63 milijonai tonų natrijaus, mes nelabai sunkiai paprakaitavę, galime atrasti tą laiką, kuomet juros buvo beveik prėskos, tai yra kuomet neturėjo druskos.

Šie išrokavimai paremti ant nuomonės, kad vandens ir sauszemio visados buvę beveik tiek pat, kiek yra šiandien, butent sauszemio tarp 20 ir 25 nuošimčių žemės paviršio, o vandenio tarp 80 ir 75 nuošimčių; ir ant nuomonės, kad pirmapradės juros buvo veik prėskos. Pirmąją nuomonę maždaug patvirtina taip vadinama paleogeografija (mokslas, kuris rupinasi ištirti, kaip atrodė šio skritulio žemlapis bile kokioje geologijos gadynėje), o antrąją geologija. Tais išrokavimais gauta sekančios skaitlinės link matušės žemės amžiaus:

1899 metais J. Joly gavo 80—90 milijonų metų; sekančiais metais jis padidino tą skaitlinę iki 90—100 milijonų metų; 1909 metais Sollas gavo 80—150 milijonų metų; 1910 m. Beckeris — 50, 70 milijonų; 1911 m. F. W. Calrke ir Beckeris — 94,712,000 (kuone 95 milijonus); 1915 m. Beckeris gavo 60—100 milijonų metų; o 1916 m. Clarke apturėjo truputį mažiau kaip šimtą milijonų metų. Taigi aplamai tariant išmieravimas druskos jurose duoda žemės plutai amžį iš truputį mažiau negu šimtas milijonų metų.

Yra ir kiti budai patirti žemės amžių. Bet tieji nėra tiek patikimi kaip šie, o ypač kaip tas, paėmtas ant nuosėdų.

Šarunas.

NAUJŲ METŲ NAKTIS

(Feljetonas)

I.

Ties miestu kabojo raudonas debesys, jis buvo raudonas nuo daugybės žiburių didelio miesto. Buvo. Naujų Metų išvakarės. Šalo ir pamažėlį stambiai snigo. Miestas išrodė švenčia didelę šventę ir buvo sujudęs: krautuvninkai smarkiai pardavinėjo daiktus, gatvėse buvo daug žmonių, publika grudosi į teatrus ir pasilinksminimo vietas. Trumpregiams išrodė, kad viskas kas yra visuomet buvo ir visuomet bus; jie pamiršo, kad amžinybė del žmogaus, tai akimirksnis del žmonijos ir pasaulio.

II.

Ties miestu vaikščioja mirtis. Ją nepriėgauna nei žmonių linksmumas, nei turtuolių turtai, nei panelių skambantis juokas. Mirtis žino prekę visam kam, ji žino, kad jos geriausiais sandraugais yra badas, neturtas, prievarta, kurie visur viešpatauja.

— Druta mano valstybė — mano sau mirtis. — Galingi mano „tarnai" — kunigaikščiai, turtuoliai, kunigai ir kareiviai. Visi jie dirba man ant naudos. Žmonės atima laimės galimybę vienas nuo kito, patįs ant žemės sutveria pragarą del tų keleto metų, kuriuos jiems lemia likimas gyventi ant žemės. O vienok tie keletas metų galėtų buti šaltiniu laimės ir džiaugsmo del visų gyvenančių. Vietoje meilės, žmonės tarnauja neapikantai, vietoje tvėrimo, drąsaus darbo, jie dirba nereikalingą vergišką darbą. Jų gyvenimas neturi nieko: menkumas, purvinumas — del vienų; bado baimė — del kitų. Bereikalingos turtingiausios gam tos dovanos, kurių visiems žmonėms užtektų, bet žmonės negali išsižadėti praeities, jie surakinti prakeikimu. Ir iki šiol didelei didžiumai žmonių tiktai mirtis suteikia ramybę.

III.

Mirtis staptelėjo ties geriausia miesto dalimi, kur buvo puikiausi palociai pasaulio galingųjų. Tuose palociuose gyveno žmonės, kurie del kitų labai daug galėjo padaryti, bet kurie negalėjo savo gyvenimo ilgumui pridėti nei vienos minutos. Šituose palociuose tarp turtų ir didžiausių pasismaguriavimų senai jau apsigyveno baimė, baimė pardavimo ir keršto, baimė nustoti turtų ir garbės, o kartu su tuomi ir gyvenimo, nes sulyg turtuolių--gyvenimas, tai pasismaguriavimas, garbė, žaislai, linksmybė.

Mirtis inėjo į vieną tokį palocių šypsodamasi. Ji nematoma praėjo pro daugybę tarnų, per uždarytus vartus; ji perėjo per eilę puikiausiai išpuoštų kambarių ir sustojo labai išpuoštame miegamajame kambaryje. Tenai nuvargęs nuo linksmybių ir pasismaguriavimo palociaus savininkas miegojo neramiu miegu pilnu baisių sapnų.

Mirtis prisilenkė prie jo.

— Miegok, — tarė mirtis, — ši naktis dar tau priklauso. Rytoj tu užmigsi amžinai ir tai be sapnų. Rytoj mes susitiksime.

Miegantis pajuto ledinės mirties rankos palytėjimą ir pabudo. Viskas aplinkui buvo ramu ir tylu.

— Baisųs sapnai, — tarė palociaus savininkas. — Aš nenorėčiau kad greičiau praeitų naktis, rytoj aš ramiau jausiuosi.

— Rytoj vakare, — pamąstė mirtis eidama pro tarnus, — čionai bus du palociaus savininkai: vienas visų užmirštas, puvantis lavonas, o kitas naujas po nas, prieš kurį šliuožą kaip sliekai visi šie poneliai ir tarnai, kaip kad šliaužė prieš tą puvantį lavoną.

IV.

Į tamsią, siaurą krašto mies- to gatvę šviečia langas. Už lango matyti skęstantis tamsumoje bied nai apstatytas kambarys, kuriame sėdi giliai užsimąstęs jaunikaitis. Jis užmiršo apie šaltį ir tamsią naktį; jis mato saulės nušviestus laukus, mėlyną dangų, žaliuojančius sodus; jis inkvepia javų ir pievų kvapsnį, kuri jį linksmina. Jam rodosi, kad jis ineina į kiemą, jam girdisi pažįstami balsai, jis atveria duris....

Tame akimirksnyje jo minčių barkštelėjo duris vėjo pučiamos. Laikrodis išmušė. Jaunikaičio svajonės išnyko. Jaunikaitis vėl pamatė savo bėdiną tamsų kambarį. Duryse stovėjo mirtis, bet dabar ant jos veido nebuvo nei nusiminimo, nei piktumo, nei keršto — čionai to nereikėjo.

— Laikas, — bebalsiai tarė mirtis.

Laukai, sodas, namas, visi buvo gieji draugai, meilė, viskas tas buvo, bet dabar nėra, viskas išnyko iš jaunikaičio atminties.

Jaunikaitis greitai apsiviiko, apžiurėjo dar kartą kambarį ir nieko nesurado to, kas jam prisimintų praeitį — kambarys buvo tuščias.

Jis greitai išėjo į šaltą gatvę jieškoti sau amžinos pasilsio vietos. Mirtis jį lydėjo. Jis nuėjo tolyn, tolyn iš gyvenimo, jis nuėjo į duobę be atminties, be vardo... Vienu žmogumi tapo mažiau ant žemės.

Kambaryje lempelė išžibėjo ir užgeso, kambarys aptemo ir pasiliko visai tuščiu.

V.

Sniegas krinta. Tamsumoje vos galima atskirti medžius ir namus nuo paminklų ant didelio miesto kapinių, kurios lygiai p[illegible]ima savin ir turtuolius ir bė[illegible] nuosius, nors bagočiai ir čionais taikosi prie netikusio puikumo. Pavaldėjai ir giminaičiai dieną veža lavonus į tas kapines su didžiausiomis iškilmėmis, laidoja ir paskui skubinasi grįžti atgal, kad greičiau užmiršti apie nesmagias valandas. Apart duobkasių ant kapinių niekas nepasilieka, bet duobkasiai mažai interesuojasi duobėmis [illegible] pratę prie negyvėlių. Lietuv[illegible] yra jų dirbtuvė, [illegible]na pripaž[illegible] Surinktus pi[illegible] Ypanas, siųski-

Koplyčioje, ik per Lietuvos tingais gimin[illegible] J. Žilius. kio tai augšt[illegible] Kom. Sekr. pusiau sniegu [illegible] kokia tai žmogaus [illegible] viskas pabaigta, čio[illegible] kutis gyvenimo kokio[illegible] tos. Jis pas koplytėlės [illegible] krintančio sniego mano [illegible] jam rodosi, kad jis girdi jo[illegible] džius:

— Nesibijok, čionai negyvėliai. Negyvėliai nepabunda ir nedaro jokio pikto gyviems. Pasakos apie vaidinimąsi, tai tik senų bobų plepalai. Ir kas gi čia gali pabusti? Visi šitie ponai, kurie čia palaidoti, juk niekados ir negyveno; — jie tarnavo, darė pinigus ir vaikščiojo ant žemės kaip šešėliai, bijodami gyvenimo, bijodami pasijudinti, bijodami laisvai tarti žodį. Jie negyveno, o tik dairėsi. Jie vaikščiojo ant žemės kaip šešėliai ir užsitarnavo paminklų. Kurie gyveno, tie paliko paminklus gyvenime, o ne ant kapinių. O kaip jie neapkentė manęs, mirties, rodos kaip ilgesnis jų amžis galėjo atidengti tiems gyviems numirėliam kokią nors paslaptį, kaip ir rodos jų išėjimas nėra paliuosavimu vietos kitiems.

Mirtis kaip ir nusijuokė ir kai po atsakas pasigirdo iš požemė iš po tų sunkių monumentų de vimai.

Mirštančio širdis suspaud skausmo.

— Mirtie, — tarė jis. — A galių surasti šviesesnės die

nuo kudikystės iki senatvei. Mano nieko neliko praeityje. Nejaugi taip bus visada? Nejaugi aš nesulauksiu laimingos dienos nors toli... toli?...

IV.

Nustojo snigę. Tamsa išsisklaidė ir užstojo pustamsė. Senis pamatė save esantį dideliame augštame kambaryje, sėdintį augštame krėsle prię lango, per kurį matėsi augšti apsnigti medžiai. Šale jo keletas senų ir jaunų vyrų, kuriuose spindėjo sveikata ir jėga; iš jų veidų galima buvo suprasti, kad jie laimingi ir užsiganėdinę. Senis jautė, kad jis apsuptas draugais, kurie žiurėjo į jį su meile ir prijautimu.

— Nuo to laiko pasaulyje nėra elgetystės, — tarė vienas iš draugų, — mes kiekvieną dieną užkariaujam ką nors del gyvenimo ir laimės. Nei viena diena nepražuva bereikalingai. Tarp darbo ir pasilinksminimo musų spėkos išsisemia iki dugnui, mirtis pasidarė pasilsiu nuilsusiam kunui, mes einam amžinybėn prisisotinę džiaugsmu, gyvybės, bet nepailsę nuo gyvenimo ir mes žinome, kad [illegible]kėjusi saulė vėl nušvies žemę del drąsios ir šviesios laimės ir gyvenimo.

Šypsodamasis senis pradėjo užsnusti mirties miegu. Jis jautė saulės spindėjimą. Mirtis jam neišrodė baisi, ne baisiu skeletu, bet gražiausiu jaunikaičiu, rimtu... Mirtis užvėrė jam akis, Viskas buvo pabaigta.

Užtekėjo saulė. Užstojo gražus šaltas rytas; medžiai ir kapinių paminklai sniegu apssnigti žibėjo įvairiomis spalvomis. Tolumoj girdėjosi varpų gaudimas ir užimas didelio miesto. Ties kapinėmis, taipgi ir ties [illegible]stingusų lavonų viešpatavo ramybė.

Vertė **Jonukas.**

VERSELIS

Verseliuje (francuziškai Versailles) atsibuna svarbiausios taikos konferencija. Čionai bus dabar nuspręsta pasaulio likimas, tautų gerovė, ateities politika. Čionai šioje valandoje rišami pasaulio svarbiausieji klausimai. Verselis taps istoriškiausiu miestu pasaulyje, jo vardą minės visi žmonės ir visos tautos. Verta pakalbėti kodel Verseliui tenka ta garbė.

Apie Verselių pirm 1682 metų beveik nieko nėra žinoma. Tai buvo paprastas miestukas. Jis yra apie dvylika mylių į pietvakarius nuo Paryžiaus. Tai beveik Paryžiaus priemiestis.

Truputis pirm Marios Teresos, Francijos karalienės mirties, karalius Liudvikas XIV pirm savo vestuvių liepė architektui Mansartui išgriaut menkutį karaliaus vasarnamį ir pastatyti didelius palocius. Nuo to tai laiko ir prasideda Verseliaus garbė.

Tuojaus po 1682 metų likosi pastatyta eilė puikiausių palocių atsigimimo stiliuje. Nuo tada tai Francijos karaliai daugiau ir gyvendavo Verseliuje negu Paryžiuje. Čionai jie turėdavo savo puikiausius pasaulyje dvarus ir apie Verselių pradėjo žinoti visa Europa. Reikia žinoti, kad jau tuose laikuose pastatyti tie palociai atsiėjo virš 500 milijonų frankų.

Suminėsime svarbiausius faktus, kas juose atsitiko. Čionai nuo Liudviko XIV buvo perkeltas sostas ir čionai buvo priimami svetimtautiški pasiuntiniai. [illegible]ia nuo sosto Francijos karalius [illegible]udvikas XIV paskelbė garsius [illegible]valdystės ir karališkos galy- [illegible] žodžius: „Aš esu valstybė." [illegible]ėliau po jam čionai gyveno [illegible]dvikas XV ir visą Franciją [illegible]onai valdė jo sugulovė po- [illegible]Pompadur. Dar vėliau Liud- [illegible] XVI ir Maria-Antuaneta [illegible] intrigavo.

[illegible]au čia gyveno, ar bent laikinai užvažiuodavo ir Napoleonas. Čia gyveno vyriausi Napoleono patarėjai. Ir čia pat likosi padaryta sutartis tarp Anglijos, Ispanijos ir Francijos (lapkrityje 1783 m.), per kurią Francija likosi išaugštinta.

Laike francuziškai-vokiškos karės (1870-1871 m.), kuomet vokiečiai buvo apgulę Paryžių ir marino badu, Verseliaus palociuose gyveno Vokietijos karalius Wilhelmas pirmas. Ir tuose pat palociuose likosi išdirbta mušių pertraukos sutartis, sulyg kurios paskui likosi iš Francijos atimta Elzas-Lotaringija ir Francija nužeminta.

Laike revoliucijos revoliucionieriai nors čionai gyveno, nors iš čionai valdė kariumenę, bet nieko neišnaikino. Laike revoliucijos buvo išgriauti tiktai vieni vartai. Čia galima sakyti tikrai likosi įsteigta Francuzijos respublika.

Pastaraisiais laikais tie didžiausi palociai buvo paversti į muzėjų iki ant galo čionai „tigeris" Clemenceau, Lloyd George, Orlando ir House neišdirbo sąlygų, kurias vokiečiai buvo priversti priimti ir nustoti kariauti. Dabar Verselyje atsibuna pasitarimai ir juose atsibus pasaulio taikos konferencija.

Peržvelgiant istoriją ištikro pasirodo, kad tą rimtą galingą, viską laužantį istorija kartais juokus kreičia ar sutaiko nesutaikomas priešgynybes. Tokias prieš gynybes matė Verseliaus palociai. Verseliaus palocių sienos matė didžiausias intrigas, paleistuvystes — tai buvo prie ponios Pompadur. Bet iš kitos pusės tos pačios sienos matė, kaip iš tarpo jų skrito dailė, menas ir apšvieta, kuomet jos buvo muzėjaus sienomis.

Verseliaus palocių sienos girdėjo ir matė didžiausią aristokratiškumą, absoliutizmą, didžiausią monarchizmą, kuomet vienas žmogus pasakė: „Aš esu valstybė." Bet tos pačios sienos dabar mano ir girdi, kaip pasauliui užreiškiami galingi demokratijos žodžiai: „Niekas negali valdyti be valdinių sutikimo ir noro."

Verseliaus palocių sienos matė, kaip tarpe jų buvo išdirbtos sutartįs, kuriomis vokiečiai nužemino ir apvogė francuzus. Bet tos pačios sienos irgi matė ir mato, kaip likosi vokiečiai nužeminti, kaip jie viską turi gražinti su nuošimčiu, ką 40 metų jie užgrobė.

Greitai bėga istorija, greitai keičiasi laikai, kad net tų pačių palocių sienos mato du diametrališkai priešingu aktu viename ir tame pat klausime.

P. N—us

MUSŲ MOKYKLŲ VEIKĖJAM

Musų mokykla turės atgauti prideramasias jai teises. Perėjusi savo amžiuje įvairių nutautinimo etapų, kaip tai lenkų „metelingas (paniekinamoji lentelė, kurią kabindavo vaikams ant kaklo už tai, kad jie lenkiškoje mokykloje prašnekdavo lietuviškai) ir rusų „graždanką", ji gauna, pagaliau, progos tapti tautine mokykla, kurioje žmonės galės savo vaikus gimtaja kalba mokyti.

Tačiau sunkiu metu tenka jai savo ateities buitis tvarkytis, jai nauji rumai statytis. Karės žygių ir sąlygų išgriauta ir paniekta, musų mokyklą nustojo savo pamato ir rėmėjų. Dvasios ryšiai, kurie mokytojams buvo jų sunkaus darbo paspirtis, sutruko, sunyko. Žodžiu, turime tik griuvėsius, ant kurių imame naujam rumui pamatus tiesti.

Be to musų nelaimė ir visas vargas, kad musų žymiosios jiegos, musų prityrusiųjų mokytojų didžiuma yra nuo musų atskirta ir tuo tarpu savo rankų tam darbui pridėti negali. Tos gi spėkos, kurioms tenka tas mokyklų darbas sau ant pečių imtis ir jam naujų kelių ieškotis, daugiausia yra dar jaunos, mokymo praktikos neprityrusios, dažnai net priepuolamai mokyklų darbo pasiėmusios.

Gyvenimas gi, kaip žinome, nelaukia ir bėga nesustabdomas, kartu gi ir jo apsireiškimai. Iš visų Lietuvos vietų, tiek kulturinių centrų, tiek kaimo užkampių, ateina daugybė žinių apie naujų liaudies mokyklų tvarkymąsi. Jau antri-treti metai okupacijos krašte gyvuoja 3 viduriniės lietuvių mokyklos (gimnazijos) ir Vilniaus mokytojų kursai, dar toki pat kursai tvarkosi Kaune, Mariampolėje ir gal kitur; pagaliau, nuo Naujų Metų atsidaro net 7, jei ne daugiau naujų gimnazijų (Šiauliuose, Telšiuose, Kupiškyje, Rokiškyje, Ukmergėje, Utenoje, Mariampolėje, Seinuose).

Žodžiu, ilgai slopintasis mokslo troškulys prasimušęs visa jiega reikalauja sau patenkinimo.

Tokiu svarbiu istoriniu mokyklos laiku jos veikėjų tarpe daug kyla klausimų, abejojimų, kurių pavieniai, net ingudę mokytojai išrišti nepajiegia. Be to gi musų mokyklų ir mokymo stovis yra dabar svarbiausieji musų bendrųjų klausimų. Jie paliečia ne vienos kurios apygardos mokyklas ar mokytojus, bet viso Lietuvos krašto: visas atstatymo darbas, galima sakyti, prasideda nuo musų mokyklos, nes ji yra vienas stipriausiųjų ir ištikimųjų tautos ir valstybės pamatų.

Juo svarbesnis tad yra čia jiegų suderinimas, mokslo srities veikėjų pasitarimas, jų nusistatymas kokiais nors bendrais pamatais. Lai dabar dar neišrištume musų tautinės mokyklos tipo, jos programos ir tt., tai bent jos metmenis užmestume, medžiagos jai pateiktume, svarbiausi gi — nusistatytume šių dienų mokyklų veikėjų uždavinius ir darbą. Vienas kitą pažintume, dvasioje susistiprintume, pagaliau, pasistatytume pamatinių klausimų, kuriuos paskiau galėtume plačiau svarstyti, galvoti, gyvenimui taikinti ir tt.

Savo tautinės mokyklos nustatymas tai nėra greitas ir lengvas darbas. Jis negali buti nukalamas kuriuo nors svetimu, kad ir gražiu, kurpaliu. Kiekviena šalis turi savo tautinių ir kitų ypatybių, kurios turi apsireikšti visose jos kulturos gyvenimo šakose. Čia tad mokytojams ir tektų daugiau patyrinėti savo tautinės mokyklos privalumai, jos reikalavimai.

Negana to. Šių dienų liaudies mokytojų materialinis stovis tiek yra nepatenkinamas, kad jo pagerinimui reikalingos priemonės, kurių pasiekti irgi butų geriau bendromis jiegomis.

Vienur, kitur mokytojų yra bandoma užmegsti tarpusavi ryšiai, jungtį į sąjungą, daryti suvažiavimai, bet tie jų darbai turėjo daugiau vietinės prasmės, ne buvo plačiai žinomi, jų nutarimai neskelbiami ir tt. Jų reikšmė negali delto atstoti bendro visos Lietuvos mokytojų suvažiavimo, kurio nusprendimai butų visuose jų tolimesnių žygių ir darbų parama.

Tatai gi yra pačių mokytojų ir mokyklų veikėjų ir jų gyvasis dienos reikalas.

Gk.

(„Liet. Aidas")

Laiškai į Administraciją

Gerb. „V. L." redakcija:

Šiuomi aš pranešu Jumis, kad dikčiai suvėlavau prenumeratą. Taigi prisiųsdamas $3, tariu širdingą ačiu už tai, kad nesulaikėte laikraščio. Labai gaila, kad laikraštis labai sumažėjo, o prenumerata pabrango. Ale ką galima daryti, kadangi sunkus laikai tai visiem sunkus. Linkėdamas Tamistoms kuonogeriausios kloties darbuotis ir ant toliaus sklei džiant tarpe visuomenės apšvietą pasilieku, Jusų

Ignotas Petruškevičia.

Springhill Mines, N. Scotia.

ŠIS—TAS

Numesti karaliai ir botanika.

Brooklyno Mokslo ir dailės akademijos biuletinas paduoda akyvą žinią. Sulyg jo veik visi didžiunai, karaliai, imperatoriai, nustoję sostų tampa botanikos mylėtojais. Laikraštis išskaito visą eilę karalių Napoleonu pradedant, kurie nustoję sostų užsiėmė botanika. Taippat padarė ir Rusijos caras, kuris atsisakęs nuo sosto užsiėmė gamtininkyste ir botanika. Dabar tą patį daro ir Bulgarijos caras Ferdinandas, kuris savo dvare netoli Viennos veda ukę.

Turbut tik vieni vokiečių karaliai yra išėmimu.

Influenza Afrikoje.

Influenzos epidemija jau nusikraustė net į vakarinę Afriką.

Sveikatos Apsauga.

Didžiausias žmogaus turtas — tai sveikata. — Kiekvieno prielermė yra stengties apsaugoti savo sveikatą. Pavojingiausios ligos — tai vidurių bei skilvio ligos. Šitos ligos prasideda nuo įvairių priežasčių, o jų išsivystymas laipsniškai siekia nuo paprasto ir trumpo užkietėjimo iki sunkių ir pavojingų ligų.

Visad yra svarbu palaikyti normališką vidurių veikimą. Tą geriausiai galima pasiekti su tikraja Vinco Daunoros Trejanka arba Trejomis Devyneriomis, nes tai yra ištikimiausias vaistas nuo vidurių bei skilvio ligų.

Kaina dėžutės su prisiuntimu 50 centų. Reikalaukite šiuom adresu: V. J. Daunora, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

Severos Gyduoles užlaiko šeimynos sveikatą.

Kosulys

pas vaikus ar suaugusius niekuomet nereikia dėti niekais. Tai yra ženklas šalčio dabartiniu laiku ir reikia pradeti gydytis tuojaus. Niekuomet nesigailėsi imdamas

Severa's Balsam for Lungs

(Severos Balsamą Plaučiams) kuris yra priimniu vaistu nuo kosulio, persišaldymo, mėšlunginio krupo, užkimimo ir skaudamos gerklės. Jis yra iš širdies patariamas kudikiams, vaikams ir suaugusiems. Kainos: 25 ir 50 centų visose aptiekose.

Severos Lietuviškas Kalendorius 1919 metams yra gatavas dalinimui aptiekose visur, arba gaunamas tiesiog iš

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Kaip praneša vienas mediciniškas laikraštis, tenai jų stimpa nuo tos epidemijos apie po 1,000 kas savaitė. Ypačiai epidemija užklupo bezdžionių veislę vadinamą šimpanzę.

Taipgi telegrafas pranešė, kad jau bezdžionės ant salos Jamaikos irgi stimpa nuo influenzos epidemijos. Tas pats yra ir vakarų Indijose. Praneša, kad iš trijų apsirgusių bezdžionių, viena stimpa.

Tų kraštų žmonės labai bijosi, kad ta epidemija nuo bezdžionių nepereitų ant žmonių.

Kurkos ir gorsetas.

Na ir ką, rodos, bendro gali turėti čeverykų kurkos ir moteriški gorsetai. Vienok pasirodo, kad tai beveik vienas ir tas pats reikalas.

Daktaras Fairweather žurnale „British Medical Journal" patalpino ilgoką straipsnį. Pasirodo, sulyg jo ilgų tyrinėjimų, tie visi kareiviai, kurie dėvėjo čeverykus su augštesnėmis kurkomis, tie daug greičiau pailsdavo eidami ilgesnį laiką ir jiems greičiau kojas skaudėdavo. Jis priveda ir priparodymus kodel taip pasidaro, bet mes jų neminėsime.

Bet kas-gi su moterimis? Juk jų čeverykai turi dar augštesnes kurkas? Tas pats gydytojas ištyrė ir moteris. Sulyg jo išvedžiojimų, jei moteris nedėvėtų gorsetų, jos negalėtų nešioti čeverykų su augštomis kurkomis. Arba kitais žodžiais, jei moteris perka čeverykus su augštomis kurkomis, ji turi pirkti ir gorsetą. Čeverykai su augštomis kurkomis negalimi dėvėti, jei nedėvėjimas gorsetas, to reikalauja fiziškas moteries sudėjimas.

Ir tas tiesa. Lietuvos kaimietės nežino kas yra augštos čeverykų kurkos ir nežino, kas yra gorsetas. O tas padaro tą, kad jos beveik nežino kas yra ir sukatos (džiova).

DABAR ATĖJO IŠBANDYMO LAIKAS.

Dabar atėjo išbandymo laikas. Paskutiniai treji mėnesiai davė kuointikinamiausį priparodymą populiariškumo, kurį Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Eliksiras turi Suv. Valstijose ir Kanadoje. Milžiniškas reikalavimas to vyno sumušė visus rekordus. Kodel? Todel, kad šis vaistas išvalo vidurius tikruoju budu. Viduriai tuomet veikia lengvai ir prigimtai, be skausmo ir pavojaus kito užkietėjimo. Šitoks vidurių išvalymas yra svarbiausiu reikalu šiuose epidemijos laikoseh. Todel nepriimk kitokių vaistų; buk „tiek pat gerų" ir visuomet reikalauk Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Eliksiro. Kaina visose aptiekose $1.10.

Del reumatizmo, neuralgijos, skausmų, tinimų, išsinarinimų vartok Trinerio Linimentą nes ant jo visados galima atsidėti.

Kaina aptiekose 35 ir 65c, o paštu 45 ir 75c. Joseph Triner Company, 1333-1343 S. Ashland Av., Chicago, Ill.

Severos Lietuviškas Kalendorius 1919 m.

DOVANAI!

Neužmiršk gauti vieną nuo savo aptiekoriaus. Jis duodamas visai dovanai. Jei tavo aptiekorius negali suteikti vieną, tai rašyk stačiai pas mus. Pasakyk apie jį ir visiems savo draugams. Mes norime, kad visi turėtų po kalendorių.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

Slaptingos Gyduolės del Šeimynų

KOSULIS IR KATARAS dabar beveik kasdien atsilanko. Idant nuo jų atsikratyti ir išvengti tolimesnių nesmagumų vartok **Severa's Balsom for Lungs** (Severos Balsamą Plaučiams), kuris begalo tinka kosuliams. Kainos: 25 ir 50 centų.

NETYRAS KRAUJAS tankiausiai yra priežasčia išspuogavimų, išbėrimų, pulių. Nuo jų galima tik išsigydyti pagryninant kraują. **Severa's Blood Purifier** (Severos Kraujo Valytojas) atlieka tą darbą greitai ir sąžiningai. Kaina $1.25.

GALVOS SKAUDĖJIMAS reikaaluja greito palengvinimo. To atlikimui panaudok porą **Severa's Wafers for Headache and Neuralgia** (Severos Proškų nuo Galvos skausmo ir Neuralgijos). Kaina 25 centai.

NUGAROS SKAUDĖJIMAS tankiai paeina nuo kepenų netvarkos. Tokiame atvėjyje atrasi kad **Severa's Kidney and Liver Remedy** (Severos gyduolė nuo Inkstų ir Kepenų) yra geru vaistu. Kaina 75 ir $1.25.

NIEŽTANTI IŠBĖRIMAI ant veido įvairiais vardais žinomi, greitai pranyksta jei tuoj pavartojama **Severa's Skin Ointment** (Severos Odinė Mostis). Kaina 50 centų.

MERGINOS IR MOTERIS tankiai tampa užkluptos negalių, kurios ne pavelija joms ruoštis apie namus. **Severa's Regulator** (Severos Reguliatorius) yra nuoširdžiai rekomenduojamas tokioms negalėms išgydyti. Kaina $1.25.

NEVIRŠKINIMAS padaro ilgonį silpnu ir suteikia užkietėjimą. **Severa's Balsam of Life** (Severos Gyvybės Balsamas) prigelbsti nuvyti šias negales. Jis sustiprina visą kuną ir tvarko skilvį. Kaina 85 centai.

LINIMENTAS turėtų buti naudojamas įvairiose raumatizmo negalėse ir abelnai visuose skauduliuose. **Severa's Gothard Oil** (Severos Gothardiškas Aliejus yra puikiu vaistu tokiuose atvėjuose. Kaina 30 ir 60 centų.

UŽKIETĖJIMĄ paseka svaigulis, pykčiavimas ir kitokios skilvio netvarkos. Jų galima lengvai išvengti naudojant **Severa's Liver Pills (Severos pigulkas Kepenims).** Jos greitai dirba. Kaina 25 centai.

GERAS APETITAS reiškia gerą sveikatą. Idant gauti gerą apetitą ir jį palaikyti vartok **Severa's Kidney and Liver Remedy** (Severos Skilvinį Biterį). Gurkšnelis kada nekada daro stebuklus net sveikam žmogui. Kaina 75 ir $1.50.

SILPNI NERVAI suteikia nemigą, isteriją, nuovargį ir nerviškumą. Jei nori atgaivinti visą nervų sistemą, tai vartok **Severa's Nervoton** (Severos Nervotoną). Tai labai geras vaistas nuvargusiems nervams. Kaina $1.25.

MOSTIS ŽAIZDOMS, kuri greitai išgydytų netik žaizdas, bet ir skaudulius, nusišutinimus, nusideginimus butų mylimu draugu namuose. Pabandyk **Severa's Healing Ointment** (Severos Gydančią Mostį). Tai gana gera mostis. Kaina 25 centai.

Severos šeimyniškos Gyduolės parsidavinėja visose aptiekose. Jei negali gauti pas savo aptiekorių, ar aptiekinkėje, tai siųsk užsakymą stačiai pas mus

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

MINDOVE

(Historinis apsakymėlis jaunuomenei)

Iš Reutt'o vertė J. O. Širvydas.

(Tąsa)

VI. — MIRTIS IŠ VILIUGIO RANKOS.

Atrodė, kad didelė galybė atgijo Lietuvos žemėj, kuri per tiek metų buvo spaudžiama žiaurių neprietelių. Sukilo Prusai ir ėjo didi, galinga kova. Sugrįžo senovės dievai ir savo galybe apsiautė liaudį, o Lietuvos kunigai vėla sunėrė tarp savęs delnas sąryšių prietelystės ir broliškumo.

Bet Naugardėlio pylėje lindėjo pasislėpęs biaurus kirminas; čia-pat Mindovės pašonėje tunojo Ordeno pasamdytas niekšas.

Kryžiuočiai kariaudavo ne tiktai su pagalba ginklų; jie nesikoktėjo bile kokį kandimą vartoti, ir todel visoje Lietuvoje buvo pilna vokiškų šnipų. Tą dieną kaip Mindovė buvo apvainikuotas, mes jau matėme, kaip komturui Bernardui pasisekė ingyti sau atsidėjusį tarną karaliaus namuose. Tai buvo Ostapas Konstantinovič, kuris nuoširdžiai Vokiečiams tarnavo. Visuomet budamas Mindovės pašonėje, žinojo apie kiekvieną karaliaus pamislijimą, ir ant tų pėdų Vokiečiams pranešdavo.

Vokiečiai buvo sugalvoję suardyti santaiką tarpe Mindovės ir Trainačio, todel ir pavedė šitą savo šnipui. Tik tas ir galėjo Ordeną gyvu išlaikyti. Pagaliaus tas nebuvo nei sunku, nes išdidus ir nenuolankus Lietuvos karalius niekuomet neužmiršo Trainačiui anojo prakeiksmo, o uršus ir uvėrus Žemaitis vis atsimindavo Mindovės buvusį atsimetimą. Todel tikros meilės tarpe šių dviejų kunigų nebuvo. Jeigu bendrai kariavo, tai delto, kad paskirai nei vienas nebutų Vokiečių atlaikęs. Greta šito, žiloje Lietuvos kunigo galvoje dar vis tebeskrajojo jaunystės sapnai. Jisai nuolatos svajojo apie Rusijos užkariavimą.

Delto, tad jisai ir su Trainačiu dėjosi; jo tikslu buvo nuo Vokiečių pasiliuosuoti, o potam eiti užu mėlynojo Dniepro, tenykščius kniazius pamušti, Totorius išvyti, ir Lietuvą iki Juodmario davesti.

Taigi nesykį velybė naktį, gulėdamas ant luokio kailio priešais ugniakurą, balsiai sau vienas karalius kalbėdavo:

— Vienas tik yra priešas, kuris mane pančioja ir neleidžia eiti, — tai Ordenas! reikia jį sugniužti...

— Taip, — atsiliepė kažkieno pašnibždos balsas patamsyje. — tai Ordenas; bet kaszin, viešpatie jį sugniužinus ar nepasirodys kitas priešas?

— Kas tokis? — sušuko kunigas, — sakyk, kas tokis kitas priešas galėtų buti?

Nuo slengsčio, prie kurio gulėjo, pasijudino Ostapas, prišliaužė prie kunigo ir apkabino jo kojas.

— O, viešpatie, — jisai kalbėjo, — ar tai mažai aplinkui pavyduolių? Juk aukso karuna nevieno akis prie savęs traukia.

— Neteisybė! — šaukė Mindovė, — tu žinai... sakyk man tuojaus. Tau karalius liepia! sakyk!

Ostapas užsikeikė ant tėvo, ant motinos, kad nieko nežino, kad tą išsitarė tiktai iš meilės prie kunigo, prisibaimindamas, idant perdaug žmonėms neužsitikėtų.

Tačiaus šitą savo neva prisibaiminimą jis taip dažnai atkartojo, kad Mindovė ant galo pasigriebė bruklį ir sušuko, jogei galvą jam perskels, jeigu ilgiau nepasakys, ką žino. Ostapas pagaliaus drebėdamas ėmė pašnibždomis sakyti:

— Trainatis, viešpatie, yra tavo didžiausiu, mirtinu priešu. Jisai gviešiasi Lietuvos kunigu patapti; jisai liaudies širdį nuo tavęs glemžia; jisai dievnamių kunigams įsigerbia. Su bajorais jisai priešais tave daro suokalbį.

Mindovė buvo nuožvalgus, ir liežuvninko žodžiai veikiai inkrito jo sielon. Ir dabar, kaip tyčia, jie buvo su Trainačiu susirengę bendrai ant Vokiečių išeiti.

Staiga nakties laiku Lietuvos kunigas surinko savo kariumenę ir nuo Dunos (Dauguvos) upės į namus pagrįžo. Buvo aštri žiema ir upė stovėjo po storu ledu. Trainnatis apleistas, turėjo kuoveikiausiai Žemaitijon grįžti, idant jo Vokiečiai ant upės neužpultų.

Buvo skasti naktis. Pabalęs mėnulis nušvietė laukus, kur mušiai prasidėjo.

Ir kodel Lietuvos kunigas prasišalino? Juk čia rasit visas Ordenas ant Dunos ledų butų sukritęs. Tai niekšo viliugio žodžiai tą padarė! Žiemos saulutė išvido sniegą, nudažytą krauju aštuonių užmuštų komturų. Ant ledų lyties krito. Liutavaras, kuris nuo savo brolių neatsitraukė. Jisai tą naktį prisiekė aštrų kerštą Mindovei.

O tuom tarpu Naugardėlio žmonės susibėgo su verksmais ir aimanavimais.

Tai buvo karalienės Marties laidotuvės. Jinai mirdama savo vyrą prisiegavo ir maldavo, idant prie tikrojo Dievo atsiverstų.

Karalienę laidojo krikščioniškai; paskui grabą sekė Ruklis, Repikas ir iš Rygos nuo Mistro atvykę paslai. Iš pylies langų kunigas laimino savo mylimą žmoną. Gerutė, švelnutė Marti apleido namus amžinai, ir paliko po savęs tiktai gedulę.

Po palaidojimo Vokiečiai veikiai išvažiavo. Ostapas palydėjo juos toli už miesto.

Ant šermenų gelavos suvažiavo apsčiai giminių ir diduomenės. Pribuvo ir Daumantas iš Pagiryčių (Nalesčanietis) kunigaikštis sykiu su savo pačia, dailia Aldona, kuri buvo Marties pusseserė.

Daili kunigienė turėjo seserę apraudoti, bet jai tas nesisekė. Tolydžio jos sidabrinis juokas skambėjo po pylies kambarius. Ji buvo daili, kaip ir Marti jaunystėje; bet visai kitoniško budo. Velionė budavo tik verkti ir liudnas giesmes giedoti temoka, o ši nuolatos juokėsi ir pilna žaismės ir džiaugsmo. Todel ir kunigas ilgiau užlaikė pas save Daumantą negu kitus svečius. Aldonos dainos ir juokas pralinksmino seną pylį. Ruklis ir Repikas taipgi prie tetos prisirišė. Daumantas vienok skubinosi į namus grįžti.

(Toliaus bus)

Didžiausias paskolas duodame visame Brooklyne

Doudam Lietuviams ant Deimantų, Laikrodėlių ir šiaip visokių auksinių daiktų. Taipgi ir ant visokių drabužių.

M. Bruckheimer Sons.

705 Grand St. near Graham Av. Brooklyn, N. Y.

Telephone 3438 Stagg

Tel. 2320 Greenpoint —:::— Telephone 7867 Main

GRABORIUS

JUOZAS ČARŠVA

Mano firma gerai atlieka sekančius darbus: išbalsamuoju ir laidoju mirusius ant visokių kapinių. Pagrabus parnešiu nuo paprasčiausių iki prakilniausių. Parsamdau karietas laidotuvėms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems pasivažinėjimams.

Viršui minėtais reikalais kreipkitės pas mane, o busit užganėdinti.

144 NORTH 5th STR. OFFISAI: 264 FRONT STR.
BROOKLYN, NEW YORK.

Mokykis Francuzų Kalbos

Užsirašyk "Amerikos Lietuvį", kuriame rasi geriausių Raštų, Zinių, Juokų ir Eilių

Taipgi dabar ką tik prasideda Francuzų Kalbos Lekcijos, labai naudinga nors kiek Lietuviams su ta kalba susipažinti. Ypatingai jauniems, kuriems gal atseis Francijoj buti, visiems kareiviams naudinga užsirašyti "Amerikos Lietuvį" $2.00 metams.

"AMERIKOS LIETUVIS"
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

NORĖDAMAS GAUTI GERUS CEVERYKUS

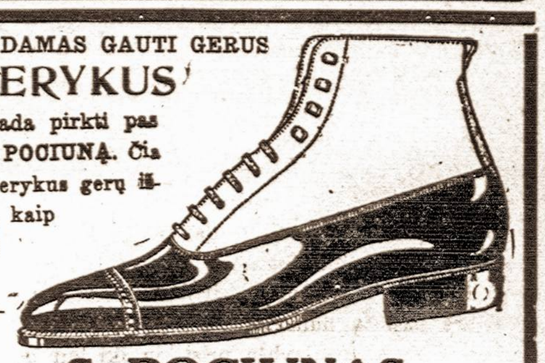

eik visada pirkti pas ŠIMANĄ POCIUNĄ. Čia gausi Čeverykus gerų išdirbysčių, kaip W.L.DOUGLAS EMERSON ir kitų. Reikalaudamas užeik

S. POCIUNAS

127 Grand St., kampas Berry Street, Brooklyn, N. Y.

Wm. SHEDLOW'S ir KARL. LATUKAS Savininkai

VIENATINĖ SVETAINĖ

Galima užsisakyt Baliams, Mitingams ir Veseilioms, (vestuvėms)

734-736 - 3rd Ave.
SO. BROOKLYN, N. Y.

Telephone 1295 South.

— NEPAMIRŠKIT —

Tautiško Namo,

Extra, parankiausia Salė veseilioms, Baliams, Teatrams ir mitingams.

Skanus užkandžiai ir nakvynė.

A. RAZUTIS

101-103 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Telephone 1470 Greenpoint

REIKALINGI AGENTAI

REIKALINGI AGENTAI

Telephone 3076 Stagg.

HERMAN APELER UZEIGA

Puikųs užkandžiai ir geri Cigarai
398 GRAND STREET
kampas Rodney st. B'klyn, N. Y.

JONAS KULBOKA

Visu Draugas

291 Wythe Ave.

Kampas So 1-st Str.
BROOKLYN, N. Y.

Tel. 279 Greenpoint.

DIRVA

Didžiausis ir naudingiausis laikraštis.
Neužsiima barnėmis nė polemikomis.
Talpina daug žinių.
Talpina daug moksliškų ir pamokynančių straipsnių.
"DIRVA" verta skaityt kiekvienam lietuviui ir lietuvei.
Tik $2.00 metams.
Kanadoj ir Mexikoj $2.50.
Kitose salyse $3.00.
Ant pažiuros vienas No. Dykai.

,,DIRVA''
2004 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

W. SLOMINSKA

MANO DIRBTUVĖ APDOVANOTA DVIEM MEDALIAIS

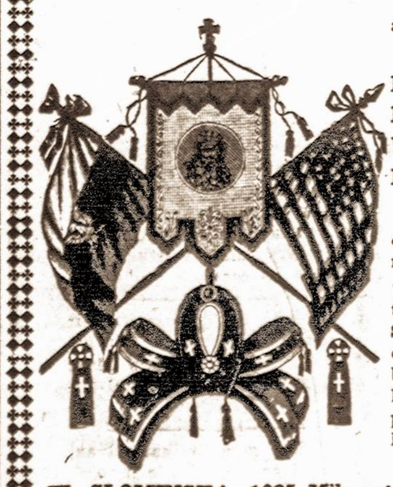

ant Kosciuškos Parodos už nupestingą ir artistišką išdirbimą

KARIUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKŠNIŲ LAZDŲ IR TAIP TOLIAUS

Turiu už garbę aprekėšti guodotiniems kunigams ir guodotinoms draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daiktus PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais ingijau geriausią praktiką ir del to galiu viską padirbti pigiau ir geriau negu kiti fabrikai. Su guodone,

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Maker of Badges and Banners

PAILSAI GEROVĖS BEJIEŠKODAMS

Nenusiminkt! Gerovė gyvena ant augšto kalno. Ten ją rasi, jeigu geru keliu prie jos eisi.

Laikraštis "Lietuva" gerais pamokinimais ir teisingomis žiniomis nušvies ir palengvins tau tą kelią prie tavo gerovės. Tik pamėgink jį skaityti. Kaina metams $2.00; pusei metų $1.00. Vieną numerį gausite pasižiurėjimui Už DYKĄ, jeigu tuojaus atsišauksit

"LIETUVA"
814 W. 33rd St. Chicago, Ill.

SAULĖ

Du-kart nedėlinis laikraštis smagiausias lietuviškas laikraštis visame pasaulyje.

IŠEINA kas Utarninkas ir Pėtnyčia

PRENUMERATA KAŠTUOJA

Amerikoe: —
Ant viso meto $2.50. Ant pusės metų $1.25.

Europoje: —
Rusijoje ir Lietuvoje $3.50. Anglijoje ir Skotlandijoj 15 shil. Prusuose 15 markių.

Priegtam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

— Adresuokite: —
W. D. BOCZKOWSKI & CO.
520-522 W. South St.
MAHANOY CITY, PA.

JUSŲ PRIESAI

Didžiausias vagis vasaros laika, jeigu žmogus per dieną suskiet nustirpęs, o naktes laike negali gerai pasilsėti per blakes bambatierius, vaidus ir kitokius vabalus. Pristyk porą stampų, o aplaikysi informacijas kaip buda lengvai galima tą žmogėdį ir su panjai žiratinis vaistais.

E. C. DAUSKAR
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DYKAI! DYKAI!

Aš štraukiu dantis su skausmu ir veltui tiems, kurie duoda taisyti ir naujus indėti.

Visas darbas visiškai be SKAUSMO

Ne kiekvienas dantistas moka apsieiti su dantimis sunkiam atsitikime, todel siunčia pas specialistą. Dr. Chas. Teschberg yra gera žinomas kaipo specialistas ir įvairiuose atsitikimuose siunčiama pas jį. Ateik ir duok išegzaminuot. Informacijos dykai. Mano karunos ir tiltukai yra 22 karato čysto aukso su dubeltava apačia. Visas darbas gvarantuotas. Kainos prieinamos. Mokestis ant nedėlių. Gazas ir kokainas vartojamas pagal reikalą.

Ofiso valandos: Nuo 9 A. M. iki 8:30 P. M.
Pėtnyčioms uždaryta. Nedėlioms nuo 9 A. M. iki 2 P. M.

DR. CHAS. TESCHBERG, D. D. S. Lietuviškas Dantistas
500 Grand Str. kampas Union Avenue, Brooklyn N. Y.
Kalba lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Telephone Stagg 3698

JEIGU JŲS ESATE Užinteresuoti Patentais

tai užeikite ypatiškai arba rašykite pas:

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES, Inc.
PACIFIC BUILDING (V.L.)
WASHINGTON, D. C.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Balsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, vestuvėms ir krikštynoms.

Ofiso ir gyvenimas:
1084 Bank Street,
Waterbury, Con.

Lietuviai, kreipkitės reikalais

Iš Lietuvos

Laikinuoju Vilniaus vyskupijos valdytoju Vilniaus Kapitula išsirinko kun. Pralotą Joną Hanusavičių.

Kaunas. — Kunigų permainos. — Dvetos kleb. kun. Jonas Separskis atsisakė nuo savo vietos ir paskirtas Kamajų altaristu teise gyventi Rokiškyje. Grivos kuratas kun. Nikod. Kasperunas paskirtas Žemgalių dekanu. Grįžęs iš Rusijos buvęs Šiaulių gimnazijos kapelionas kun. Jonas Didžiulis, Teolog. kand. paskirtas Platelių kleb. Grįžęs iš Rusijos Svedasų kleb. kun. Vlad. Baronas apima savo vietą. Naujai pašvęstas kunigu Rusijoje kun. Vlad. Varanavičius paskirtas į Vydžius vikaru. Grįžęs iš Petrapilio dvasiškos akademijos kun. T. Bardauskas, Teol. kand., paskirtas į Ylakius vikaru.

Vilnius. — Lietuvių Vyriausios Tarybos Rusijoje iždininkas L. Daukša atvažiavo iš Maskvos Vilniun ir darė atatinkamųjų pranešimų Lietuvos Tarybos Prezidiumui.

Del Muzikos Mokyklos Vilniuje. — Lietuvos Taryba yra sudariusi Muzikos Mokyklos komisiją iš kun. prof. T. Brazio, prof. Juozo Naujalio ir Juozo Talat-Kelpšos, kurie tos mokyklos inkurimu ir tesirupins.

Lietuvos Taryba maino butą. — Lietuvos Tarybos prezidiumas ir L. T. biuras liepos 2 d. persikėlė naujan butan, Šv. Jurgio prosspektas, 13 num. Sename L. Tarybos bute (Šv. Jurgio prosp. 11 num.) pasilieka tik Liet. Tarybos komisijos: „Tremtinių ir belaisvių grąžinimo komisija." „Skundų Komisija" ir kitos. Be to, čionai mano atsikelti „Teisininkų Komisija."

Pabėgėlių grįžimas. — Birželio 28 d. 6 val. vak. lietuvių tremtinių grąžinimo Komisija Minske išleido pabėgėlių traukinį, kurių viena dalis važiavo Vilniun, kita-gi — Vilkaviškin, Vilniun atvažiavo 600 žmonių, Vilkaviškin — 250. Traukinį lydėjo V. Brundža.

Tarp pabėgėlių buvo ir burelis inteligentų: Juozas Bukota (Charkovo stud. filol.), Vincas Žemaitis (Chark. stud. technol.), J. Boublauskas (Kijevo stud. technol.), L. Butkevičius (liaud. mokyt.), K. Izokaitis (liaud. mokyt.), Kun. Pijus Juraitis (iš Maskvos), kleb. Butėnas (paskirtas Utenon), Jonas Labikis su žmona, p-lė Ulinkaitė (baigusi gimnaz.), p-lė O. Mitkaitė, p-lė M. Griblauskaitė (mokyt.), p-lė Balinaitė, J. Mičiulis, A. Mičiulis, V. Seminavičius, A. Mačiulionis, Kukleriai su šeima, kun. Ant. Kisielis su savo gimine ir M. Jakubauskienė.

Vilniun grįžo iš Voronežo J. Jablonskis (Rygiškių Jonas), kalbininkas.

Grįžo Lietuvon Salgudiškio dvaro savininkas M. Jelovieckis.

Iš Charkovo atvažiavo Vilniun apsilankyti tenykštės kat. parapijos klebonas kun. Pranas Kavaliauskas, lietuvis.

Vilinun parvažiavo: Provizorius Juozas Žukauskas, agron. Jonas Kriščiunas, baigęs univ. Petkevičius, mokytoja Vaiciekauskaitė, medikas Čerkeliunas, med. Gabinas Grigaitis, juristas Marčiuskas, gydyt. Šliupaitė-Jankauskienė, juristas Krikščiunas, agr. Jakunas, agr. Aleksa, mokytojas agron. V. Ruokis.

Generalis Liet. Vyr. Tarybos Rusijoje sekr. baronas St. Šilingas, bankininkas Adomas Prusas, bankininkas Zubrickis, inžin. A. Sruoga, dailininkas V. Bičiunas, dantų gydytoja B. Stauskaitė, dailininkas Ad. Varnas, Mar. Kuraitytė, Margarita Kemešytė, mok. Z. Paukštytė, stud. med. E. Klimkaitė, mok. Kazys Skučas, gim. mok. M. Šikšnys, gim. mok. K. Šakėnis, mok. P. Karazija, technikas Ant. Jasčenskis, gim. mok. Just. Jankevičius, vet. Kon. Jasinskas, bulhalteris Jonas Charžauskas, mok. An. Eirušaitytė, gydytoja Ant. Bliudžiutė, mokyt. Em. Bliudžiutė, technikas Jokubas Baubliauskas.

Del Tremtinių grįžimo. — Grįžę iš Rusijos mums praneša, jog tremtiniai liaudis esanti suorganizuota sulyg anksčiau paskelbtų rajonų. Ir pirmai progai atsitikus ji važiuosianti. Tik paskutiniais laikais, kaip tenka patirti, liaudies važiavimas Lietuvon esąs sustabdytas. Del liaudies stovio dar praneša, jog Rusijoje dabar esą sunku darbo gauti ir musų tremtiniai gyvena tais pinigais, kuriuos pirmiau buvo susitaupę. Delto tai randasi vargo ir sunkumų.

Lietuvon grįžo augštųjų mokyklų studentai: Mikolas Norkus, J. Makauskas, Z. Bergiutė, Z. Kidoliutė, S. Nasvytis, J. Jurgelo, G. Nutauskas, Paulionis, P. Steponavičius, G. Pepolis, O. Puodžiunaitė, St. Rekašius, P. Čerkeliunas, V. Sidzikauskas, K. Bieliunas, P. Cichomskis, R. Tomkevičius, P. Oleka, Vyt. Landsbergis, J. Benys, Kon. Jablonskis, T. Petkevičius. Be to, grįžo gim. mat. mok. P. Dočkus, gim. istorijos mokyt. P. Dailytė, gydytojas Ozelis, farmaceutas Jasnauskis ir farmaceutas bakteriologas Novodzelskis.

Del tremtinių. — Paskutiniu laiku atvažiavo daug tremtinių inteligentų ir moksleivijos. Netrukus dideliais buriais pradės grįžti liaudis, kurios tukstantis yra susispietusios pafrontės miestuose.

Lietuvių vakaras. — Sekmadienį, birželio 30 d., šv. Mikalojaus salėje grįžusiųjų moksleivių burelis vaidino dvi komedijėl: „Vienas iš musų turi vesti" ir „Daina be galo." Pirmoji komedija geriau pasisekė suvaidinti. „Daina be galo" yra visai nauja komedija ir buvo vaidinta iš rankraščio.

Be to, buvo deklamacijų ir šokių. Žmonių prisirinko gana daug, daugiausia grįžusiųjų. Tik vienas dalykas nedovanotinas: rengėjai skelbiasi pradėsią lygiai 6 val. vak., o pradėjo lygiai 7 val.

Labardžiai (Rietavos parap.) Čia balandžio 1 d. a. a. Montvido bute atidaryta lietuvių mokykla. Mokyklą lanko 28 vaikai. Moko mokytojas Juozas Mažutis. Vaikų norinčių mokytis atsirastų ir daugiau. Bet jų tėvai nori, kad knygos ir mokslas butų dovanai. Labardiečiai, juk ne taip nuskurdę esate! Naudokitės gera proga ir leiskite vaikus į mokyklą. **Žvelgaitis.**

Pasvalys (Joniškėlio apskr.) Nuo gegužės 22 d. eina mokslas mokytojų kursuose, kuriuos lanko arti 40 žmonių. Tarp kursistų tik 3 nelietuviai. **I. G.**

Rietavas (Viežaičių apskr.) — Nežiurint į tai kad čia yra mokyklai namai, niekas čia nesirupina atgaivinti seną mokyklą ir pasikviesti lietuvį mokytoją. Vaikai neapsišvietę užaugę skysis savo likimu. Patogiau tuo pasirupinti butų vietinei inteligentijai. Tautiečiai, rupinkimės busimųjų Lietuvos piliečių švietimu. **Žvelgaitis.**

Švenčionys. Birželio 16 d. miesto mokyklos name buvo iškilmingai atidaryti mokytojų kursai. Tam reikalui salė buvo papuošta Lietuvos kunigaikščių paveikslais, vytimi, vainikais ir medaliais. Liaudies choras padainavo Lietuvos himną, kuris buvo išklausytas visiems stovint. **Ten Buvęs.**

Utena. — Čia birželio 5 d. buvo atidaryti mokytojų kursai. Kursus lanko keletas mokytojų jau dirbusių, bet yra ir „naujekų". Kursus veda mokyt. p. Režaitis ir p. Kemėšis. **J. G.**

Klovainiai (Joniškėlio apskr.) Čionai įsisteigė choro ir dramos draugija vardu: „Lakštingala". Draugijos tikslas rengti vakarėliai, koncertai, gegužinės. Draugijos steigiamasis susirinkimas buvo gegužės 29 d. **J. Gobis.**

Kuršėnai. — Gegužės 30 d. mokyklos name įvyko pirmas „Lietuvių Katalikų Jaunimo Dr-jos" susirinkimas.

1. Paaiškinti buvo įstatai, patvirtinti dabartinės valdžios; toliau narių įsirašymas. Narių įsirašė iki 20 žmonių.
2. Išrinkta valdyba: pirmininkas mokyt. J. Marčius, jo padėjėjas p. Skyrius, raštininkas p. Vičaitė, iždininkas p. Luinis, revizijos kom. Gesleraitė, ir p. Tautkevičius.
3. Draugijai duotas vardas „Vyturys."
4. Narių mokestis metams 4 mark.
5. Nutarta surengti vakaras birželio pabaigoje ir 6. Įsteigti prirengiamieji mokytojų kursai.

Valdyba.

Lukšiai (Naumiesčio apskr.) — Po visą Lietuvą jaunimas dirba išsijuosęs: rengia vakarus, pasilinksminimus. Tas yra labai malonu. Ir lukšiečiai, nenorėdami nuo kitų atsilikti, surengė birželio 9 dieną vakarą-pasilinksminimą. Vaidino „Dėdė atvažiavo" ir „Neatmezgamas mazgas." Po vaidinimų buvo deklamacijos. Vaidinimai pavyko neblogiausiai. Žinoma, kaip visur, taip ir čionai po visų karštų darbų buvo šokiai, žaidimai ir skrajojamasis paštas. Labai nepatiko publikai, kad pasilinksminimai buvo pradėti ir baigti „polkomis" ir „valcais," o ne tautiniais žaislais. **M. S. P.**

Raseiniai. — Naktį gegužės 15 d. ištiko musų miestą didelė nelaimė — gaisras, kuris kilo delei neatsargumo su ugnimi ligoninės virtuvėje. Sudegė pati ligoninė, dvi vaistini ir dar arti 30 trobų. Daugelis šeimynų paliko be turto ir be duonos kąsnio. Tą pačią dieną p. Bišaro ir kelių žydų rupesniu susitvėrė komitetas šelpti nelaimingiems padegėliams, kuris jau tą pat dieną surinko kelis tukstančius mark. **Seniukas.**

Laižuva (Akmenės apskr.) — Musų apylinkėje labai išsiplatinęs azartinis kortavimas. Vietiniai šviesuomenei reikėtų prieš tai kovoti ir tai atkakliai, nes šia kenksminga liga serga seni ir jauni, dideli ir maži. **Prudiškis.**

Pakalnis (Utenos apskr.) — Pakalnio filijos žmonės stato kryžių Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo atminimui. **X.**

VOKIŠKOS KALBOS ŽODYNAS
tai yra praktiškiausias vadovėlis
Kaina su prisiuntimu 35c.
Pinigus siųskite stamposes
„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ"
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Tel. 4428 Greenpoint.
DR. JOHN WALUK
VALANDOS:
nuo 8 iki 10 iš ryto
nuo 1 iki 3 po pietų
nuo 6 iki 8 vakare
Nedėliomis pagal sutarimą.
161 NORTH 6th STREET
BROOKLYN, N. Y.

Telephone 1537 R. Elizabeth.
DR. A. BACEVYČE
Gyvena Elizabethport'e, N. J.
161 Franklin st., kampas Second st.
Ligonius priima:
ryto nuo 8 — 9. po pietų nuo 1 —
Ryto nuo 8 iki 9 val.
Po pietų nuo 1 iki 2.30.
Vakare nuo 6 iki 8 val.

Tel. 595 Greenpoint
Dr. J. S. Message (Misevičia)
270 Berry St., Brooklyn, N.Y.
Specialistas širdies ir plaučių ligų. Office Hours:
8--10 a.m., 12--2 p.m., 6--8 p.m

Daktaras
Jonas H. Staknevičius
234 LAFAYETTE STREET
kampas Jefferson Street
Newark, N. J.
Telefonas: Market 9268
Ofiso valandos:
9 — 11 ryte
2 — 4 po pietų
ir 6 — 8 vakare.

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ"
SPAUSTUVĖ
Greičiausiai, Gražiausiai ir Pigiausiai
atlieka visokius spaudos darbus
— Adresuokite —
„VIEN. LIET." ADMINISTR.
120 Grand St., B'klyn, N. Y.

PIRMAS LIETUVISKAS
Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas.
Vidutiniška čienia
Cl. BENSON,
123 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

LIETUVISKAS
Fotografistas ir Maliorius
Geras Darbas ir visiems Prieinama Prekė
J. STOKIS
177 Nassau Str.,
kampas Bridge Str., Brooklyn, N. Y.

NOTARIJUS
(Rejentas)
JUOZ. O. ŠIRVYDAS
120 Grand St., B'klyn, N. Y.
Kokie tik legališki popierai ir dokumentai reikia užtvirtinti ir padaryti — čia yra padaroma: Daviernostįs, pirkimo bilos, liudijimai, certifikatai, vekseliai ir tt.

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA
Švariai užlaikoma, greitas ir prielankus patarnavimas
Atvažiavę svečiai iš kitų miestų ir vietiniai atsilankykit, o gausite puikius valgius, kokių tik kas pareikalausite. Priegtam užlaikau puikius kambarius nakvynei, kaip vietiniams taip ir atkeliavusiems iš kitų miestų. Kreipkitės po šiuo adresu: —
MRS. FR. ZOSTAUTAS
102 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

JONAS S. LOPATTO
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvis advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.
Ofisas rumuose
308-9-10 Coal Exchange Bldg.
Cor. River and West Market Strs., Wilkes Barre, Pa.
Bell tel. — 1864
Residence 3532 J.

M. Mierzwinskas
UŽLAIKO
Dvi Didelias BUČERNIAS,

kuriose galima gauti visokios MĖSOS užlaikomos pagal krajavą madą, kaip tai: Skilandžių, visokių Dešrų ir visaip padarytos Rūkintos Mėsos, Jaunų Paršukų, Kumpių, Krajavų Taukinių ir Kudų Lašinių.
VISADOS ŠVIEŽIA MĖSA IR ČYSTAI UŽLAIKOMA.
M. Mierzwinskas
125 GRAND STREET — 41 AVENUE A.
Kampas Berry Str. — BUČERNĖS — Kampas Third Str.
BROOKLYN, N. Y. — NEW YORK, N. Y.
Telephone 3359 Greenpoint. — Tel. 2174 Orchard

DRAUGAS NELAIMĖJE!
Mainieriai, mechanikai, audejai, fabrikos ir siap visokie darbininkai, dirbanti viduj ir lauke, yra amžini draugai

PAIN-EXPELLER
Jau suvirš penkios-dešimtys metu kaip šita puiki gyduole yra vartuojama su geriausioms pasekmems, išgydymui rumatizmo, skausmu krutineje, šonose ir raumenyse, neuralgijos, strenu diegimą, šalčio ir kosulio.

Neapsigauk pirkdamas pigius vaistus didelese bonkose. Reikalauk geriausiu. Kuomet pirksi Pain-Expeller, persitikrink ar yra IKARA, vaisbaženklis ant baksiuko. 35 centai ir 65 centai už bonkutę. Gaunamos visose aptiekose, ar tiesiog is labortorijos.
F. AD. RICHTER & CO., 74—80 Washington St., New York, N. Y.

New Plaza Hall
Dvi DIDELĖS SALĖS DĖL BALIU, BENKIETU, YPATINGAI VESELIU IR LINKSMU VAKARĖLIU

PUIKUS KAMBARIAI MITINGAMS ARBA ŠIAIP VISOKIEMS SUSIRINKIMAMS IR T. T.
A. Miller, Savininkas
121-31 Havemeyer Str., 265-267 So. 1st Str., 318-324 Grand Street
BROOKLYN, N. Y. — Telephone 4487 Stagg

Kandroto Užeiga

Tinkamiausi Užeiga Del Lietuvių
126 Grand Street
Tel. 1490 Greenpoint — Brooklyn, N. Y.

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
TIKRA LIETUVIŠKA
APTIEKA
LIETUVIS PAS LIETUVĮ
228 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH
BROOKLYN, NEW YORK

LIETUVA DIDELIAM PAVOIUJ.

Washingtone gauta žinia, kas bolševikai užima Vilnių ir kad Lietuvos Taryba bega iš tenai. Lenkai irgi veržiasi ant Vilniaus ir ant visos Lietuvos.

Visur kolionijosi veikejai momentališkai šaukite mas-mitingus ir išneškite protestus prieš įsiveržimą lenkų ir bolševikų į Lietuvą. Taipgi prašykite S.V. valdžios, kad jį apgintų Lietuvą ir tuos protestus siųskite S.V. valdžiai.

Šliupas nuvyko Vashingtonan.

— ĮVAIRIOS ŽINIOS —

NARUŠEVIČIA NEIŠVAŽIAVO Pereitame Nr. minėjome, kad p. T. Naruševičius išvažiavo Europon. Bet tas per ankstyva žinia. Jis jau buvo pasirengęs išvažiuoti ir butų išvažiavęs, bet gavęs žinią iš Europos, kad jis paskirtas kelių ministeriu, susilaikė keletui dienų atlikimui nekurių reikalų.

Vietines Žinios

Bažnytinis koncertas. — Užpereitą nedėldienį kun. Petkaus bažnyčioje atsibuvo dvasinis koncertas susidedantis iš 13 NN. Geriausiai atliko p-lės O. Giliutė ir O. Kairiutė. Neblogai pasižymėjo ir šv. Jurgio parapijos choras vedamas p. Strumskio. Gražiai dainavo ir p. Banio vedamas vietinės parapijos choras. P. K.

Biznierių vakarienė. — Rengia vietos lietuviai biznieriai labai iš kilmingą ir su daug įvairumų vakarienę, kuri atsibus sausio 14 d. utarninko vakare „Tautiško Namo" salėje, 101 Grand Str. Vakarienė bus apart gardaus „užkramsnuojimo" iki kaklui linksmaus susipažinimo ir gardaus juoko. Jeigu brolau ir sesute nepribusi ant šios vakarienės, bus nuostolis ant viso amžiaus. Pasiskubink insigyti tikietą iškalno, kad paskui nereiktų graudintis. Tikietus galite gauti iškalno nusipirkti sekančiose vietose: Chas. Rukštelis, 501 Grand Str., V. Vaivada, 442 Grand Str., F. Masulevičius 209 Bedford Av., A. Kundrota, 126 Grand Str. Tikietus galima užsisakyti iki sausio 11 dienai ne vėliaus.

Balius su dainomis. — Maspetho „Lyros" choras rengia ant subatos, 11 d. sausio dailų baliuką, kuriame apart šokių bus sudainuota ir keletas naujų dainelių. Įžanga 25 centai. Pradžia 6 val. vakare. Vieta: Feldman's Queens County parkas (Grand ir Garrison Str.) Visas pelnas eina ant prakilnaus tikslo: Lietuvos Laisvės išgavimo.

Koncertas. — „Aido" choras, kurį dabar vadovauja Jonas Butėnas, rengia ant 5 d. sausio didelį koncertą. Iš lietuvių dalyvaus: pats J. Butėnas, K. Kriaučiunas, P. Dabužinskas ir p-lės Menkeliuniutė, Ličinskiutė, Lukoševičiutė. Po koncerto bus šokiai. Pelnas eisiąs Jono Butėno naudai: pagelbėti jam toliau lavintis dainavimo srytyje.

Šerno fondas auga. — TMD. 3-čia kuopa, kurion priguli daug gudragalvių, sumanė jau koks pusmetis, ant kiekvieno susirinkimo išpumpuoti iš susirinkusių narių jų smulkiuosius pinigus į taip vadinamą „3-čios kuopos Šerno fondą." Ta idėja visiems patinka ir jau fondas turi apie 15 dolarių. Pėtnyčios susirinkime ta po sukrauta $3.78, sekančiai: šventakuprių maršalka: J. Ginkus davė $1.52; V. Širvydas — 32c.; J. Baniulis, P. Klimašauskas, Ona Litvaitienė, Ona Vereckienė, J. O. Širvydas, A. Stankevičius po 25 centus; P. Pavilionis — 24c., o A. Augunas, P. Narvydas tekštelėjo po sidabrinį dešimtuką.

Tapo padalinta naujos knygos tiems, kurie neužmiršta narystės mokestis užsimokėti ir ant susirinkimų atsilankyti. Beto J. Ginkus atnešė didelį ir gražų TMD. kuopos paveikslą, kuris manoma galės kyboti, kur tik kuopa laikys susirinkimus.

Ar žinote, kad TMD. 3-čia kp. rengia paskutinėje savaitėje sausio paskaitą, kurią atskaitys P. Norkus. Tėmykite dieną, vietą ir valandą, kurie bus pranešti vėliau.

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

MILŽINIŠKAS
Koncertas
JONO BUTĖNO NAUDAI
Invyks Nedėlioje
5 d. Sausio 1919

Durys bus atdaros 2 val. po pietų. Koncertas prasidės 3 val.

Brooklyn Labor Lyceum

949-959 Willoughby Av., B'klyn, N. Y. Programo išpildyme dalyvauja: —

„Aido" choras — maišytas ir vyrų, po direkcija Jono Butėno.

Solistai: —

Prof. Astolfo Pescia, M. Levitt, soprano, Jonas Butėnas basso, K. Kraučiunas tenoras, K. Menkeliuniutė soprano, O. Ličinskiutė contralto, P. Dabužinskas tenoras, B. Lukoševičiutė pianistė. Bus duetų ir kvartetų. Po koncerto bus šokiai. Orkestra V. Retekevičiaus. Įžanga 50 ir 35c. Karės Taksų nebus.

Visus nuoširdžiai kviečia atsilankyt

Rengimo Komisija.

Tikietus pirkti iškalno pas aidiečius, „Laisvės" ir „V. Lietuvninkų" ofisuose.

ATEINA ŽIEMA APSIRUPINKITE

Kiekvienas turi apsirupinti nusipirkti gerus čeverykus, tik nevisur juos galima gauti. Pirm pirkimo jau reikia žinoti kas gerą tavorą užlaiko. Visada eik pirkti pas K. Bundonį, jisai užlaiko geriausį tavorą ir su prieinamoms kainomis.

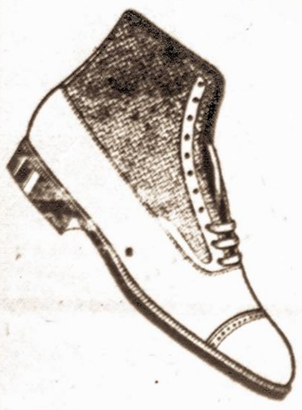

Didžiausio pasirinkimo čeverykai W. L. Douglas, Emerson, Educator ir kitų firmų parsiduoda pigiaus negu kitur. Ant pareikalavimo išsiunčiu į kitus miestus ir apmoku persiuntimo lėšas. Persitikrinimui kviečiu atlankyti mano čeverykų krautuvę. Čion rasi čeverykus nuo mažiausio iki didžiausiam.

Nepamirškite antrašo:

K. BUNDONIS
183 Bedford Ave.
Kampas North 7th Street BROOKLYN, N. Y.

Pajieškau Augustino Andriejausko gyvenančio Brooklyne apie 12 metų iš Lietuvos. Baisogalos parapijos, Nuréčiau pamatyti savo dėdę nes neesu matęs apie 14 metų. Pats ar kas kitas prašom atsišaukti ant antrašo o busiu labai dėkingas.

ANTHONY ANDRIUS
1518 Porter Str, Philadelphia, Pa.
(1)

Pajieškau savo puseserų Marcijonos ir Emilijos Garbencalų, Kauno gub., Raseinių pav., Wewerzėnų par., kaimo Dawzilunų. Šeši metai kaip atvažiavo į Elizabeth, o paskui išleidau į Chicago, Ill. Meldžiu atsišaukti ar kas kitas pranešti ?

MR. A. M. WENSKUS
139 Pine Str., Elizabeth Port, N. J.
(2)

Reikalinga mergina, kuri supranta visą darbą prie marškinių siuvimo. Kuri gali užimti užžiurėtojos „forelady" vietą. Atsišaukite:

„VIEN. LIET." OFFICE
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.
(1)

Jeigu jums reikia daimantinių žiedų, ar laikrodėlių, greitai pristatau. Užeikit arba parašykit laišką po antrašu:

F. M. VENSKEVIČIUS
154 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
(Room 22) (3)

J. Levandauckas
GRABORIUS
78 South 2-nd Street
Brooklyn, N. Y.
Tel. 2851 Greenpoint

Pajieškau savo dėdės, Vinco Garnio iš Lietuvos paeina Kauno gub., Panevėžio pav., Pabojų kaimo, Pušloto parapijos. 5 metai atgal gyveno New Yorke. Dabar nežinau kur randaši. Turiu labai svarbų reikalą pas jį. Kas žinote jį, arba jis pats malonėkite pranešti šiuo antrašu, už ką busiu labai dėkingas.

JONAS GARNIS
1168 Dallas Rd., Cleveland, Ohio.
(1)

Pajieškau tėvo Povilo Lelieno ir brolių Juozapo ir Povilo ir sesers Marijonos. Kauno gub., Raseinių pav., Parapijos Laukuvos (Laukuvo) kaimo Kikuonių. Taipgi ir Marcijono Maslauskaitės po vyru Straukienės, Selvestrų kaimo, tos pačios parapijos. Kas suteiks man jų adresą ar kokių žinių apie juos, busiu labai dėkingas ir nusiųsiu padėkavonės laišką jiems už tai.

A. LELIEN
4' Tobago Str., Greenock, Scotland.
(1)

DIDELIS
SUVALKIJOS
ŽEMLAPIS
(Mapa)
Sutaisė B. K. Balutis

Didumas 28 per 22 coliu. Penkiose spalvose (koliorose). Parodo lietuvių kalboje visus miestus, bažnytkaimius, kaimus, pačtas, telegrafus, mokyklas, kelius, geležinkelius, ežerus, upes, rubežių tarp lenkų ir lietuvių ir daugelį kitų dalykų.

„Geriausis žemlapis lietuvių kalboj. — Persistato labai puikiai."—Taip atsilipė apie jį visi laikraščiai.

Kaina
VIENAS DOLIARIS
su prisiuntimu į namus.

Reikalaukit pas
J. J. Paukszis & Co.
120 Grand St.
Brooklyn, N.

LIETUVIŲ
MUZIKOS KONSERVATORIJA

769 Broadway, So. Boston, Mass.

Vedama komp. Miko Petrausko nuo 15 d. rugsėo, reikalauja dvejų šimtų mokinių abejų lyčių. Didelis mokinių skaitlius reikalingas tam, kad prirengus daugiau muzikų, kurie čia, ar sugrįžę Lietuvon, galėtų pasekmingai dirbt dailės ir muzikos srityse sparnesnio pakėlimo Meno delei. Už mokslą mokestis nebus keliama.

KAD BUT GRAŽIU

Vartok tą mostį; ji padarys veidą Tyrų, skaistų ir Baltą. Prašalina šlakus ir spuogus nuo veido. Padaro minkštą ir baltą odą. Kaina dėžutės 75c. ir $1.00. Pinigus galite siųsti popierinį dolarį arba stampomis. (1)

DISTRIBUTOR WILBERT CO.
P. O. Box 772. Waterbury, Conn.

Bell Phone Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandos;
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M.
Nedeliomis iki 4 po pietu.

BALTIMORE, MD. LIETUVIŲ AMERIKOS ATLETŲ KLUBO VALDYBA

Pirm. Jonas Alyta, 639 W. Lombard Str.
Vice-pirm. Aleks. Jenusis, 859 Hollins Str.
Prot. rašt. Vaclavas Višeris, 822 Hollins Str
Fin. rašt. Pranas Ginkus, 822 Hollins Str.
Kas. Juozas Miliunaitis, 855 W. Lombard Str.

Susirinkimai buna laikomi po 1-mai ir 5-tai utarninkais žėdną mėnesį L. A. A. Klubo salėje, 539 Columbia Av. Telephone St. Paul 8074

Telephone 2372 Greenpoint
Macys Bros. Furniture Co.
$1.00 į sanvaitę

Didelis išpardavimas KERIČIŲ visokio dideme

Puikus ICE-BAKSIAI dideliam pasirinkime.

Taipgi įvedėm skyrių GRAFAFONŲ, kur galima gaut kokių kas nori palinksminimui namų.

Pristatom į visas apielinkes.

Atvažiuokit kad ir iš toliaus, KARAI UŽSIMOKĖS.

Musų adresas:

MACYS BROS. Furniture Co.
198=200 Grand Str. Brooklyn, N. Y.
Šale Comedy Teatro. Tarpe Bedford ir Driggs Ave

Jeigų neturi, o nori turėti — ir nepažįsti, o nori apsipažinti su Lietuvos žmonių vargais ir laime, — reikalauk musų kningyne puikios didelės kningos

Vargdieniai

Parašyta garsaus Rašėjo *Aleks. Fromo* (*Gužučio*).

KAINA 50c.

Ši kninga tai veidrodis, nušviečiantis Lietuvos žmonių gyvenimą, vargus ir laimę. *Vargdieniai* parašyta lengvoje formoje ir lengva skaitymui. Telpa sekantįs aprašymai:

1. —*Rugiapjutė* — žmonių darbas vasaros laiku; gamtos išpuošimai Lietuvos kampelio;
2. — *Užslėpta Žybuoklė* — vaizdas, apipiešiąs Lietuvos mergelių grožę, dorą, tyrumą, jų prisirišimą prie savo tėvų;
3. — *Šilava-Šidlava* — gyvas aprašymas Šidlavo stebuklingos vietos — atlaidai bei suplaukimas žmonių iš viršu Lietuvos kampų; vieni ateina Dievą garbinti, kiti gi apgaudinėti ir tt.;
4. — *Pirmas Pasimatymas* — jaunikaičio sudailia Lietuvos gėle-mergina Julyte;
5. — *Dvaro Plotai;* 6). — *Daktaras Kairevičius;* 7). — *Kalėdos* — vaizdingiausis rašinys apie Kalėdas, apie lietuvių prisirengimą prie jų.
8). — *Ubagai ir jų Puotas;* 9). — *Dvarponių Darbai iš baudžiavos laikų;* 10). — *Kazirninkai;* 11). — *Loterija.*

Matote — sutalpinta joje kiekvienos luomos žmonių gyvenimas. — Nusipirk šią kningą ir padabink ja savo kningynėlį.

Piningus siųskite „Money Order'iu" ir tt.

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ"

120 Grand Str., BROOKLYN, N. Y.

Vincas Struogis

Lietuvos Vėliavų Išdirbėjas
155 Hope St. Brooklyn, N. Y.
Telefonas 2989 Stagg
Residence Tel. 3671 B-Williamsburg

VISŲ LIETUVIŲ ATYDAI!

Nuo tulo laiko užsiėmiau išdirbinėti tikras LIETUVOS VĖLIAVAS musų Draugijoms, Kliubams bei Organizacijoms. Sulygsiol, beveik žėdna musų draugija rupindamasi įsisteigti sau Vėliavą, pasidirbdama pagal geresnį išmanymą savo komiteto.

Taigi šiuomi pranešu lietuviams, kad kur tik randasi draugijos, kliubai arba organizacijos, stengtusi turėti tikrą Lietuvos Vėliavą. Duodami užsakymą padirbimui Lietuvos Vėliavą kreipkitės šiuom adresu:

V. STRUOGIS
155 HOPE STREET BROOKLYN, N. Y.

Kada turi taisyti dantis, eik pas seną dentistą ant kurio gali pasiremti, kuris jau 10 metų šioje apielinkėje tarnauja, ir kurį visi rekomenduoja. Tas parodo, kad jis užganėdina visus. Speciališkas patarnavimas lietuviams. GaGlima susikalbėti lietuviškai ir lenkiškai.

Dr. SALETAN & POSNER
SURGEON DENTIST
313 BEDFORD AVE.
KAMPAS 80. 2nd STREET, BROOKLYN, N. Y.
10 metų toj pačioj vietoj

Telephone Stagg 3929.
TIKTAI 1000 DOLERIU

Ant pardavimo nauji muriniai ir mediniai namai, su 6 kambariais, mau dynėmis, inmokėti $100, likusius kas mėnuo po $10. Kaina $1,000. 2-jų šeimynų namas su 11 kambarių ir maudynėmis, inmokėti $150, likusius kas mėnuo po $15, kaina $1,500. Turime namų ant 3, 5, 6, 7, 8, 10 ir daugiau familijų, su dideliu pasirinkimu už visokią prekę — Ridgewoode, Jamaica, E. New Yorke, Flatbushe, South Brooklyne, Maspethe, Greenpointe — visuose priemiesčiuose ir pačiame Brooklyne ir New Yorke. Turime daug farmų su budinkais ir gyvuliais, žemė geriausia, musų monėmis apgyventa.

Su visokiais reikalais kreipkitės pas mane, o aš patarnausiu teisingai.

A. B. ZINIS REALTY CO.
Branch Office: 420 Lorimer Street, BROOKLYN, N. Y.

REUMATIZMAS! REUMATIZMAS!

Kodėl kentėti taip didį skandėjimą REUMATIZMAI! Visi jmkinsi iš Reumatizmo, kurie tiktai vartojo aptiekorius F. A. URBONO MILTELIUS (preškns powder) ir LINIMENTĄ, tie šiandien yra sveiki. Taigi ir Jus galite lengvai pasveikti ir sykiu naktis su sveikaisiais iš reumatišk. skandėjimų.

REUMATIZMO MILTELIUS ir LINIMENTĄ galite gauti per pačto tiktai už $1.25.

Visi kreipkitės adresuodami:

F. A. URBONAS, Aptiekorius,
151 Metropolitan Ave., (kampas Berry Street) Telephone Greenpoint 14[illegible] Brooklyn, N[illegible]